

aanpak

De voorkeursvariant van de regio voor versterking van de kustverdediging is als volgt:

- Noordzeekust (Zwin – Breskens)
Voor het grootste deel wordt de kustverdediging landwaarts versterkt door een onderling ononderbroken aaneenschakeling van robuuste, binnendijkse duinen (268 ha) en binnendijken (10.3 km). De robuuste opzet van deze voorkeursvariant biedt veel mogelijkheden voor medegebruik. Zo is een combinatie denkbaar van de ruimteclaim voor robuuste binnendijkse duinen met de ruimteclaim voor recreatietaal of duinstruweel.
- Breskens en Cadzand-Bad
Voor de kustplaatsen Breskens en Cadzand-Bad is gekozen voor een zeewaartse versterking; dit biedt tevens ruimte voor een kwaliteitsimpuls voor deze kernen.

De aanpak van de versterking van de kustverdediging moet passen binnen het procesplan voor zwakke schakels van het rijk. Dit procesplan geeft inzicht in de te nemen stappen en afwegingen en bijvoorbeeld ook in de rolverdeling van diverse betrokken partijen zoals Rijkswaterstaat, de provincie, de waterschappen en de gemeenten. Voorop in het proces staat de uitvoering van een planstudie waarin diverse varianten voor een mogelijke versterking van de kustverdediging worden belicht, waaronder een landwaartse en een zeewaartse variant. Tevens zal er een veiligheidsvariant moeten worden opgesteld, om inzicht te krijgen in het aandeel 'veiligheid' in het totale ontwerp van de versterking van de kustverdediging. De veiligheidsvariant is dus ook van belang voor de bepaling van het investeringsbedrag, dat voor rekening komt van het ministerie van Verkeer en Waterstaat.

Uitgangspunten bij de uitvoering van de planstudies voor de versterking van de zwakke schakels vormen 'robuustheid', 'integraliteit' en 'meervoudig ruimtegebruik'. Veiligheid wordt dus waar mogelijk gekoppeld aan ruimtelijke kwaliteit.

In het gebiedsplan is uitgegaan van de voorkeursvariant voor versterking van de kustverdediging als hierboven beschreven. Het streven is om deze variant ook als voorkeursvariant op te kunnen nemen in de planstudie. Voor de uitwerking van projecten uit het gebiedsplan die (deels) afhankelijk zijn van de versterking van de kustverdediging, is de uitkomst van de planstudie van groot belang. Dit vormt namelijk een belangrijk kader 'voor wat wél en niet kan' in relatie tot kustverdediging. Bovendien bestaat dan de mogelijkheid om projecten te realiseren met voorfinanciering van het rijk voor wat betreft het veiligheidsaandeel.

In afwachting van de planstudie wordt bij de uitvoering van het gebiedsplan ingezet op de uitvoering van (kleinschalige) projecten in de kust, die niet of nauwelijks relatie hebben met een toekomstige versterking van de kustverdediging. Deze projecten worden hierop individueel beoordeeld, waarbij no-regret als uitgangspunt geldt. Hiervoor is een werkgroep 'kustverdediging' beschikbaar, die bestaat uit een vertegenwoordiger van Rijkswaterstaat Directie Zeeland, Provincie Zeeland en Waterschap Zeeuws-Vlaanderen. Op kaart 9 in bijlage 9 is de voorkeursvariant voor de kustversterking aangegeven.

3.3.4. Visie bijzonder wonen in het buitengebied

lange termijn doel

In West Zeeuwsch-Vlaanderen staan bijzondere architectonische woningen welke het landschap versterken. Met deze bijzondere woonvormen worden mensen, die van natuur en ruimte houden, aangetrokken om in West Zeeuwsch-Vlaanderen te blijven of zich er te vestigen.

aanpak

- bouwen van maximaal 20 landgoederen nieuwe stijl
Elk landgoed is minimaal 6 ha groot waarvan minimaal 4,5 ha een parkachtig natuurterrein is met recreatief gebruik dat voor iedereen toegankelijk is. De woningen zijn duurzaam en met allure gebouwd en vormen derhalve potentieel waardevolle en bijzondere gebouwen. Bij voorkeur worden enkele landgoederen geclusterd zodanig dat de openbaar toegankelijke delen aaneengesloten liggen. De gemeente heeft de taak ervoor te zorgen, dat binnen de aangegeven zoekgebieden de landgoederen op goed uitgekende locaties worden gesitueerd. Zowel de architectuur van het gebouw als het inrichtingsplan van het totale landgoed dient door een toetsingscommissie – onder leiding van een raadgevend architect of landschapsarchitect - te worden getoetst.
- boerderijen
In verband met het behouden van de beeldbepalende, monumentale of karakteristieke boerderijen worden mogelijkheden geboden om daarin inpandig extra woonruimte te creëren. Daarnaast bestaat er voorkeur voor benutting van voormalige agrarische bouwblokken voor burgerwoningen in het landelijk gebied volgens de daarvoor geldende planologische criteria.

Op kaart 4 in bijlage 9 zijn de zoekgebieden voor de landgoederen aangegeven.

3.3.5. Visie natuur

lange termijn doel

De verschillende natuurgebieden in West Zeeuwsch-Vlaanderen zijn robuust en hebben een grote soortenrijkdom. Ze zijn onderling verbonden door de (natte) ecologische verbindingzones waardoor een breed verspreid netwerk aan natuur aanwezig is. Kwetsbare soorten, zoals de boomkikker en kamsalamander, komen her en der voor en er zijn voldoende mogelijkheden voor vismigratie en faunapassages. De externe omstandigheden, zoals verdroging en verontreinigingen, vormen geen belemmering voor de natuur.

aanpak

- realisatie Ecologische Hoofdstructuur
Voor de realisatie van een Ecologische Hoofd Structuur wordt nieuwe natuur verworven en ingericht, worden bestaande watergangen verbreed en natuurvriendelijke oevers aangelegd. In het Oudtland van Groede en Breskens en het eiland van Cadzand worden – naast de realisatie van de EHS - onder andere de watergangen verbreed en langs de Killa wordt het krekensysteem verbreed, er worden droge verbindingen gevormd door de lijnelementen dijken, wegranden en faunaranden groen te behouden en in te richten. Door het rijk is een aantal te ontwikkelen robuuste verbindingzones (waaronder de Passageule) aangewezen.
- uitbreiding bestaande natuurterreinen
De bestaande natuurterreinen worden uitgebreid met nieuwe natuur om de natuur robuuster te maken. Deze uitbreidingen komen voort uit de plannen voor de EHS.
- aanleggen robuuste ecologische verbinding
Een nieuw natuurgebied ontstaat door de plannen van het rijk voor de ontwikkeling van een natte as. Deze as loopt van Lauwersmeer tot het Zwin. Er zullen in het gebied van de Passageule een moerasgebied en twee verbindingzones worden ontwikkeld. De verbindingzones verbinden de Passageule aan de oostkant met de Braakman en aan de westkant met het Zwin. De inrichting van de natuur in deze gebieden is erop gericht diersoorten, zoals roerdomp, grote karekiet, noordse woelmuis, otter, bever en grutto te laten voorkomen. Vanuit de natuurcompensatie Westerschelde worden eveneens nieuwe natte natuurgebieden aangelegd. Daarnaast zal bij de aanleg van extra infrastructuur en het project Sluis aan Zee compensatie komen voor de natuur. Deze compensatie wordt gebruikt om natuur te ontwikkelen in het westelijk deel van het kustgebied en ontwikkeling van brakke natuur in de Zwincorridor, nabij Sluis aan Zee. In het kader van de soortenbeschermingsplannen worden aanvullende maatregelen getroffen.

- verbeteren externe omstandigheden
De verdroging zal worden teruggedrongen door het waterhuishoudkundig isoleren van natuurgebieden. Vermesting en verontreinigingen worden teruggedrongen door landelijk beleid. Kansen worden benut bij de uitvoering van werken, die voortvloeien uit het gebiedsplan, ter plaatse aanwezige bodemverontreinigingen waar dat nodig is te saneren.
Een nieuwe spuisluis bij de Zwarte polder zorgt ervoor dat doorspoeling kan plaatsvinden. Hierdoor wordt het proces van verzanding van de slufster verminderd, zodat een natuurlijk waardevolle vochtige duinvallei kan ontstaan en deze letterlijk niet verzandt tot een veel minder waardevolle hoge droge duinvlakte.

In totaal worden veel natuurhectares aangelegd: 755 ha EHS, 300 ha voor de natte as en daarnaast nog eens 300 ha recreatienatuur of duinstruweel en 45 ha voor natuurvriendelijke oevers.

Kaart 10 van bijlage 9 brengt alle natuurgebieden in beeld, onderscheiden naar bestaand en nieuw natuurgebied, beheersgebied en ecologische verbindingzones.

3.4. Ruimtelijke keuzes

Terug naar 2003. Voor alle thema's is het beeld voor de toekomst geschetst. Veel van de beoogde veranderingen in de toekomst vragen meer ruimte of een andere invulling van de ruimte dan nu. Dit geldt vooral voor natuur en landschap en in mindere mate voor toerisme, kustverdediging, woningbouw en water. In dit gebiedsplan zijn keuzes gemaakt voor het ruimtebeslag voor de verschillende thema's. Op de integratiekaart (bijlage 9) zijn de belangrijkste ruimteveragende elementen uit de verschillende thema's weergegeven. De ruimtelijke begrenzing van (zoekgebieden van) de verschillende thema's is daarmee indicatief aangeduid. Naast verschuivingen van grondgebied tussen de thema's of in sommige gevallen themacombinatie (recreatie én kustversterking, water én natuur) zal vooral van de agrarische gebruiksfunctie grond worden onttrokken.

De hoofdlijnen voor de ontwikkeling van West Zeeuwsch-Vlaanderen zijn als volgt:

- Uitgangspunt is behoud van bestaande kwaliteit en ruimte voor nieuwe ontwikkelingen;
- De combinatie van cultuur en natuur die het landschap door de eeuwen heen gevormd heeft verdient een zeer zorgvuldige benadering, maar geen bevrozing van de huidige situatie;
- Op basis van de verschillende landschapstypen kunnen de volgende gewenste ontwikkelingen worden geschetst:
 - * dekzandgebied: nieuwe agrarische ontwikkelingen zijn mogelijk, agrarische en recreatieve ontwikkeling gaan samen, beheer en ontwikkeling van kleinschalig landschap staan voorop en natuurontwikkeling vindt vooral plaats langs de kreken.
 - * Zeeuwse en Vlaamse polders: ruimte voor nieuwe ontwikkelingen zoals nieuwe vormen van bedrijvigheid (zowel agrarisch als industrieel) in een groen kader, ontwikkeling voor akkerbouw, veehouderij, fruitteelt en agro-industrie.
 - * kustzone: behoud en versterking van bestaande kwaliteiten, integrale ontwikkeling van een robuust kustlandschap, natuurwaarden, recreatie en toerisme, landschappelijk versterken van dijken en dijkbeplantingen, ontwikkelingskansen voor (verbrede) landbouw en veeteelt met weidegang.
- De leefbaarheid van de regio is eveneens een belangrijk hoofdpunt van beleid. De bedrijvigheid dient te worden versterkt en er moeten nieuwe bewoners worden aangetrokken door het bieden van aantrekkelijke huisvestingsmogelijkheden in de projecten Sluis aan Zee en Cavelot en in landgoederen en historische boerderijen. Het recreatieve product dient kwalitatief te worden versterkt. Door een samenhangend pakket wordt de aantrekkelijkheid van het gebied om er te wonen, te werken en te recreëren opgewaarderd.

In het hele gebied komen cultuurhistorische werken, zoals de vestigingslijnes (dijken) en –steden, burchten, molens, oude stadsomwallingen voor. In 2018 zijn deze werken fraai hersteld en vaak staat er een toelichting bij over de ontstaansgeschiedenis, hetgeen bijdraagt aan het historisch bewustzijn over de streek van zowel de bewoners als de bezoekers.

Vooraf in de kustzone is de druk op de ruimte groot: uitbreiding of verplaatsen van recreatiebedrijven naar deze zone, recreatienatuur of duinstruweel en landgoederen, de onthaalparkings voor het strand en de binnendijkse duinen voor een robuuste kust zoeken de ruimte in de smalle kuststrook. Uit de integratiekaart blijkt dat er een aantal functiecombinaties mogelijk is. Functiecombinatie wordt gezocht van binnendijkse duinen met recreatienatuur of duinstruweel, waardoor er geen onnodige optelsom van deze twee ruimteclaims hoeft te ontstaan. Dit punt verdient in de planstudie naar de kustversterking nadere aandacht. Ruimte voor verplaatsing en nieuwvestiging van vernieuwende vormen van verblijfsrecreatie wordt gezocht

nabij de bestaande recreatiekernen Cadzand en Nieuwvliet. Dit is om concentraties van bebouwd gebied te bevorderen en aansluiting te zoeken bij de onthaalparkings. Het zoekgebied bij Nieuwvliet ligt deels in een aandachtsgebied voor wateroverlast. Dit betekent dat nieuwe en verplaatste bedrijven voorzieningen moeten treffen om wateroverlast te voorkomen. Een deel van het zoekgebied is tevens aangewezen als zoekgebied voor binnendijkse duinen. Dit is niet strijdig en biedt juist kansen voor integratie, maar afhankelijk van de ligging kunnen er voorwaarden vanuit de kustverdediging gelden.

Het dekzandgebied heeft een duidelijk ander karakter dan het overige deel van West Zeeuwsch-Vlaanderen. Delen van het wat hoger gelegen dekzandgebied zijn aangeduid als zoekgebied voor landgoederen.

Een voorwaarde voor de uitbreiding en realisering van de economische functies is dat dit alleen mogelijk is indien tegelijkertijd een investering in de landschappelijke kwaliteit wordt bewerkstelligd: Rood voor Groen. Deze rood voor groen investering komt bovenop de reguliere landschappelijke inpassing, waarmee de rode functie op zich in het landschap wordt ingepast. Door het bouwen van een rode functie wordt het evenwicht van groene en rode functies in het gebied verstoord. Om dit weer in balans te brengen is een investering vanuit de rode functie in groene functies noodzakelijk. Daarnaast bestaat de wettelijke verplichting voor initiatiefnemers om natuur die wordt aangetast door nieuwe plannen te compenseren, zowel in hectares als in kwaliteit en natuurdoeltype.

Het rood voor groen principe wordt verder uitgewerkt onder 5.1

4. INDICATIEF INVESTERINGSNIVEAU EN MAATSCHAPPELIJKE EFFECTEN

In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van de indicatieve investeringen die het gebiedsplan met zich meebrengt. Daarnaast wordt een indicatie gegeven van de maatschappelijke effecten van de beoogde operationele doelen.

4.1. Indicatief investeringsniveau

In bijlage 5 is een indicatief investeringsniveau voor de totale planperiode tot en met 2018 opgenomen. Deze gegevens zijn opgezet op basis van norm- en referentiebedragen. Bij het samenstellen van dit investeringsoverzicht is nauw samengewerkt tussen de Dienst Landelijk Gebied en Ecorys Nederland BV. Bij elke post is in de toelichting een nadere onderbouwing vermeld van de opgenomen investeringsbedragen.

Het zeer hoge indicatieve investeringsniveau weerspiegelt het zeer hoge ambitieniveau van het gebiedsplan. Alhoewel de huidige economische vooruitzichten minder gunstig zijn geworden dan kortgeleden en er mede daardoor ook minder hoog gespannen verwachtingen zijn van de te verwachten rijksbijdragen voor West Zeeuwsch-Vlaanderen, is ervoor gekozen niet op het ambitieniveau af te dingen. De noodzakelijke economische impuls voor verschillende bedrijfstakken en de eveneens noodzakelijke impuls in natuur en landschap en het streven naar een robuuste kust, die ook voor de toekomst voldoet aan de veiligheidseisen, nopen tot een ambitieuze opstelling.

Het investeringsoverzicht geeft ook een indicatief beeld van mogelijke kostendragers. Dat indicatieve beeld schept geen verplichtingen voor de daarbij genoemde kostendragers om financieel bij te dragen. Het geeft wel aan, dat in de komende reeks van jaren van een aantal partijen financiële bijdragen nodig zullen zijn en dat daarover nadere afspraken zullen worden gemaakt in de reeks van uitvoeringsprogramma's en -modules, die op het gebiedsplan zullen volgen. In die uitvoeringsprogramma's en -modules worden harde afspraken gemaakt over de kostenverdeling. Op die manier wordt stapsgewijze toegewerkt naar het uiteindelijk beoogde ambitieniveau.

De gebiedscommissie zal met name haar inspanningen toespitsen op het gedeelte van de investeringen, die met overheidsgelden tot stand moeten komen. Dat betreft de investeringsbedragen, die kunnen worden gedekt met financiële middelen van de ministeries van LNV en Verkeer en Waterstaat en met financiële bijdragen van verschillende overheden op zowel Europees, landelijk als op regionaal niveau.

Bij ongeveer 7% van het totale investeringsniveau wordt gedacht aan het ministerie van LNV als mogelijke kostendrager. Het landinrichtings- en SGB budget, dat vanuit dit ministerie aan de provincie wordt beschikbaar gesteld, is daarbij van belang. Deze financiële middelen worden via het Provinciale Uitvoerings Programma (PUP) toegedeeld aan verschillende gebieden in Zeeland, waaronder West Zeeuwsch-Vlaanderen. Uit dit budget wordt ook de aankoop en inrichting van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) bekostigd. Voorts wordt er in de indicatieve kostentoedeling vanuit gegaan, dat er voor West Zeeuwsch-Vlaanderen financiële bijdragen zullen worden verleend vanuit de verwachte rijksmiddelen voor het Nationaal Landschap. Daarnaast is gerekend met enige meer specifieke doelsubsidies van het ministerie van LNV.

Bij ongeveer 13% van het totale investeringsniveau wordt gezocht naar medefinanciering van andere overheden (provincie, waterschap, gemeente), van andere ministeries dan LNV en Verkeer en Waterstaat (bijvoorbeeld VROM of EZ) en vanuit Europese middelen. In sommige gevallen is er al een bestaand budget voorhanden (zoals bij Duurzaam Veilig Verkeer), in andere gevallen is het de noodzakelijke cofinanciering van lagere overheden om werken in het kader van landinrichting, realisatie EHS of projecten van behulp van SGB subsidie van de grond te krijgen. Daarnaast zullen bestaande budgetten moeten worden aangesproken (zoals vitaal platteland Zeeland of specifiek budget voor gebiedenbeleid) en er zullen ook aanvullende financieringsmogelijkheden moeten worden gezocht door de initiatiefnemers van de desbetreffende projecten.

Daarbij blijft onverlet de taak van de gemeente om in het kader van de noodzakelijke planologische inpassingen in het bestemmingsplan duidelijkheid te bieden over de economische uitvoerbaarheid (zoals bij de deelplannen Sluis aan Zee en Cavelot).

Maar liefst 59% van het totale investeringsbedrag betreft particuliere middelen. Dat brengt tot uitdrukking, dat alleen bij een goede samenwerking tussen de betrokken overheden en marktpartijen het gebiedsplan tot een succes kan worden gemaakt. Basisvoorwaarde daarbij is, dat de betrokken overheden daarvoor planologische kansen zullen moeten scheppen en daar waar dat nodig is bereid moeten zijn tot ruimtelijke beleidsaanpassingen. De noodzakelijke economische impuls voor het plangebied is dus zowel afhankelijk van deze medewerking van de betrokken overheden als van de bereidheid van marktpartijen om in West Zeeuwsch-Vlaanderen te investeren.

Ongeveer een vijfde van het totale investeringsbedrag heeft te maken met het versterken van de zwakke schakel tussen het Zwin en Breskens tot een robuuste kust. In het investeringsoverzicht is gerekend met de voorkeursvariant van landwaartse versterking, behalve bij Cadzand-Bad en bij Breskens, waar vanwege de beperkte ruimte met een voorkeur voor een zeewaartse versterking is gerekend. Het rijk en de regio zullen gezamenlijk aan de hand van verdere studie nadere keuzes moeten maken omtrent de manier van kustversterking. Dat kan betekenen, dat in een later stadium aan de hand van deze nadere keuzes zowel het gebiedsplan als het investeringsoverzicht bijstelling behoeven. In principe komen de veiligheidsinvesteringen in de kustversterking voor rekening van het rijk.

4.2. Maatschappelijke effecten

De gebiedscommissie heeft het gebiedsplan door Ecorys laten doorrekenen op de effecten voor het aantal banen en het aantal inwoners. Er moet immers worden nagegaan of de concrete operationele doelen, die in het gebiedsplan zijn verwerkt, ook inderdaad kunnen leiden tot een positieve ontwikkeling in de werkgelegenheid en het bevolkingsaantal. Het onderzoek wijst uit dat het belang van realisatie van het gebiedsplan voor West Zeeuwsch-Vlaanderen groot is. De grootste positieve impulsen voor de werkgelegenheid zijn te verwachten van de sector recreatie en toerisme - waarbij het project Sluis aan Zee en het omzetten van stacaravans in bungalows het grootste aandeel hebben - en van de sector overige bedrijvigheid, waarbij de beoogde 50 ha uitbreiding bedrijventerreinen een in het oog springende positie heeft bij de beoogde groei van het aantal banen (zie tabel 4.1.). De grootste impuls voor toename van het aantal inwoners valt te verwachten van de mogelijkheid om een aandeel van de nieuwbouw in de projecten Sluis aan Zee en Cavelot te kunnen realiseren voor permanente huisvesting. Alleen bij realisatie van deze onderdelen van het gebiedsplan kan het aantal inwoners de komende 15 jaar enigermate groeien. Juist deze onderdelen van het gebiedsplan moeten daadwerkelijk worden opgepakt, want pas dan komt de beoogde impuls van de werkgelegenheid tot stand.

Door autonome ontwikkelingen in de landbouwsector neemt het aantal bedrijven geleidelijk af. Daarop heeft het ontwerp gebiedsplan geen invloed. Het landbouwareaal zal door de in het ontwerp gebiedsplan beoogde functieveranderingen gedurende de komende 15 jaar kunnen afnemen met ongeveer 2678 ha. Het is thans nog niet zeker, of al die functieveranderingen zullen doorgaan.

Ecorys Nederland BV heeft berekend, dat zelfs als het landbouwareaal afneemt met ongeveer 2678 ha, het daardoor optredende verlies van werkgelegenheid in de landbouwsector geheel wordt gecompenseerd door de in het gebiedsplan beoogde alternatieve werkgelegenheidskansen op agrarische bedrijven. Deze werkgelegenheidskansen betreffen maatregelen, die leiden tot structuurverbetering van de landbouw, zoals herinrichting, bedrijfsvergroting en het tegengaan van verdroging van landbouwgronden, en het benutten van verbrede activiteiten op de boerderij, zoals landschapscampings en nieuwe economische dragers.

De rapportage van Ecorys is opgenomen in bijlage 6.

Tabel 4.1 Overzicht maatschappelijke effecten gebiedsplan West Zeeuwsch-Vlaanderen

Economische structuurversterking (aantal banen)*		
Sector Landbouw		+ 15
• <i>Structuurverbetering</i>	+ 33	
• <i>Heroriëntatie</i>	+ 40	
• <i>Grondonttrekking</i>	- 58	
Sector Recreatie & Toerisme		+ 319
• <i>Sluis aan Zee</i>	+ 122	
• <i>Cavelot</i>	+ 24	
• * Omzetten stacaravans in bungalows	+ 108	
• * Hotelaccommodatie buitengebied	+ 20	
• <i>Alg. kwaliteitsverbetering</i>	+ 45	
Sector Overige Bedrijvigheid		+ 646 tot 651
• <i>Indirecte effecten recreatie en toerisme</i>	+ 81	
• <i>Bedrijfsterrein</i>	+ 500	
• <i>NED's</i>	+ 60	
• <i>Bevolkingseffect detailhandel</i>	+ 5 tot 10	
Totaal effect werkgelegenheid		+ 980 tot 985
Bevolkingsontwikkeling (aantallen personen)		
• <i>Nieuwe woonvormen</i>	+ 390	
• <i>Behoud bevolking</i>	+ 375	
Totaal effect bevolking		+ 765
Overige maatschappelijke effecten (niet gekwantificeerd)		
• <i>Ruimtelijke kwaliteit</i>	+	
• <i>Veiligheid</i>	+	
* Niet opgenomen is het tijdelijk effect op de bouwnijverheid: 735 – 910 banen		

Bron: Ecorys

5. INSTRUMENTARIUM EN ASPECTEN VAN UITVOERING

Voor het uitvoeren van de beschreven doelen kunnen verschillende instrumenten worden ingezet zoals beleid, grondverwerving of stimulering door subsidiëring. In dit hoofdstuk worden naast een beschrijving van de instrumenten aspecten van de integrale uitvoering behandeld zoals het versterkend combineren van verschillende werkzaamheden en een groene inrichting van de ruimte.

49

5.1. Beleid en regelgeving

Een aantal plannen van het gebiedsplan komt overeen met lopende en toekomstige provinciale, landelijke en Europese beleidsdoelen. Door het huidige beleid te combineren met de overige plannen van het gebiedsplan worden samenhang bevorderd en strijdigheden voorkomen. Deze integrale aanpak vergroot de haalbaarheid van de afzonderlijke doelen en bevordert de kostenefficiëntie. Voorbeelden van projecten uit het huidige of toekomstige beleid zijn:

- versterken van de kustzone;
- Ecologische Hoofdstructuur;
- Duurzaam Veilig Verkeer.

Veel projecten, zoals bijvoorbeeld de kwaliteitsverbetering bij de recreatie of de verbetering van de landbouw, zullen op eigen initiatief bewerkstelligd worden. Het gebiedsplan combineert al deze initiatieven en laat het in samenhang uitvoeren om tegenstrijdigheden te overbruggen. De ondernemers worden gestimuleerd en geholpen bij het nemen van deze initiatieven door organisaties (Recron voor de recreatiesector, ZLTO voor de landbouwsector).

Een aantal plannen heeft randvoorwaarden waaraan de in de gebiedscommissie vertegenwoordigde instanties zich committeren:

A. rood voor groen

Bij de uitbreiding van bebouwing (rood) moeten investeringen in groen plaats vinden. De rode functie wordt pas gerealiseerd, nadat zeker is gesteld, dat de onlosmakelijk met dit project verbonden extra groene functies tot stand komen. Voor een aantal plannen is de richtlijn al specifiek gedefinieerd:

- rood voor groen voor recreatieondernemers
Bij de bruto ruimtevraag van 165 ha voor verblijfsrecreatie wordt per bruto hectare ruimtebeslag een bedrag van 34.000 Euro door de recreatieondernemer bijgedragen in de kosten van inrichting van de in het gebiedsplan voorziene 300 ha openbaar toegankelijke recreatienatuur of duinstruweel. Planologische medewerking kan enkel worden gegeven na overeenstemming over de bijdrage rood voor groen middels een contract. Het bedrag van 34.000 Euro per bruto hectare ruimtebeslag is gedurende vijf jaar een vast bedrag, daarna wordt jaarlijks indexering toegepast. De gemeenteraad dient een bestemmingsreserve in te stellen waarin de bijdrage van de recreatieondernemers wordt gestort. Deze bijdrage wordt uitsluitend gebruikt voor de inrichting van de in het gebiedsplan voorziene 300 ha openbaar toegankelijke recreatienatuur of duinstruweel, indien mogelijk in aansluiting op de individuele ondernemersplannen van de recreatieondernemers. De recreatieondernemer heeft de alternatieve mogelijkheid eigen terrein tot openbaar toegankelijke recreatienatuur of duinstruweel in te richten. Dat betreft dan extra oppervlakte recreatienatuur of duinstruweel bovenop de in het gebiedsplan voorziene 300 ha. Als de ondernemer kiest voor dat alternatief, dan dient de ondernemer voor eigen rekening tenminste dezelfde investering te doen in de inrichtingskosten van de extra recreatienatuur of duinstruweel als de bijdrage in de inrichtingskosten, die hij anders zou hebben moeten betalen voor de inrichting van de in het gebiedsplan voorziene 300 ha. Wanneer de ondernemer kiest voor dit alternatief, dan wordt enkel planologische medewerking gegeven na overeenstemming over de bijdrage rood voor groen middels een contract. Voor wat betreft de rood voor groen bijdrage van de recreatieondernemer bij uitbreiding of nieuwvestiging van hotelaccommodatie geldt in de plaats van het genoemde bedrag van 34.000 Euro een bedrag van 600 Euro per hotelkamer. Binnen de gegeven hoofdlijnen wordt zoveel mogelijk bij elk contract maatwerk toegepast.
- rood voor groen voor landgoederen nieuwe stijl
Elk landgoed moet op het eigen terrein, met een oppervlakte van tenminste 6 ha, 4,5 ha voor het publiek openstellen. Planologische medewerking kan enkel worden gegeven na overeenstemming over de bijdrage rood voor groen. De landgoedeigenaar is verplicht om de aanleg en onderhoud van de openbare voorzieningen te dragen. Een voorbeeld contract is beschikbaar en het definitieve contract dient te worden ingeschreven in het kadaster.
- rood voor groen voor jachthaven met voorzieningen en (recreatie)woningen bij Sluis aan Zee en Cavelot
De groene plus wordt betaald uit de rode functies van het project Sluis aan Zee en Cavelot. Bij het project Cavelot gaat het om 25 ha voor openbaar toegankelijke recreatienatuur of duinstruweel binnen het totale oppervlak van 40 ha voor het project Cavelot.
Bij het project Sluis aan Zee bestaat de plus uit ruim 26 ha extra natuur en versterking van landschap en cultuurhistorie.
Voorts is er bij het project Sluis aan Zee sprake van natuurcompensatie, waarbij de kwalitatieve ontwikkelingskansen van de nieuwe natuur ten minste gelijkwaardig is aan de kwaliteit van de te vervangen natuur.
- rood voor groen voor bedrijventerreinen
De gewenste uitbreiding van 50 ha netto uitgeefbare oppervlakte bedrijventerreinen wordt binnenplans landschappelijk ingepast, te financieren uit de exploitatie van de bedrijventerreinen. De daarvoor geldende norm is 0,5 ha landschappelijke inpassing per ha netto uitgeefbaar bedrijventerrein.

B. recreatieve verblijven

Zowel in het streekplan als in het bestemmingsplan moeten bepalingen opgenomen zijn, die erop gericht zijn om permanente bewoning van hotelaccommodatie, recreatieverblijven en stacaravans te voorkomen. Daarbij hoort het in de bestemming opnemen van de eis van bedrijfsmatige verblijfsrecreatieve exploitatie en de plicht van de gemeente in een maatwerkcontract met de initiatiefnemer regels op te nemen die erop gericht zijn blijvend de recreatieve gebruiksmogelijkheden veilig te stellen. In het maatwerkcontract is opgenomen dat de bewijsproblematiek omtrent het voorkomen van permanente bewoning zoveel mogelijk bij de exploitant ligt door bijvoorbeeld het toepassen van een juridische exploitatievorm via de commanditaire vennootschap of het splitsen in appartementsrechten.

C. landgoederen nieuwe stijl

Per landgoed is 1 wooneenheid, met beperking van losse bijgebouwen, met een orde grootte maat van maximaal 2500 m³ toegestaan. De architectuur en het inrichtingsplan van het totale landgoed worden beoordeeld door een toetsingscommissie onder leiding van een raadgevend architect of landschapsarchitect. Daarnaast dient een beheersplan voor het openbaar toegankelijk deel van het landgoed opgesteld te worden.

D. nieuwvestiging van vernieuwende vormen van verblijfsrecreatie

Nieuwe bedrijfsvestiging wordt – naast de criteria, die hiervoor onder A (rood voor groen) en onder B (recreatieve verblijven) gelden - door een toetsingscommissie getoetst aan de volgende criteria, die niet als optelsom van eisen dienen, maar als aandachtspunten bij de kwaliteitsbeoordeling van het product:

- als streefbeeld zowel bij recreatieverblijven als stacaravans: gemiddeld 20 eenheden per hectare;
- er wordt ingespeeld op de beleving van de recreant;
- luxe blijkt uit de gehele opzet van het product en geleverde diensten;
- het product heeft een aantoonbaar seizoensverlengend effect;
- het product richt zich door een thematische benadering op specifieke doelgroepen;
- het product levert een kwalitatieve bijdrage aan het landschap, door een zeer gedegen landschapsarchitectonische inpassing ,waardoor de nieuwe functie een extra waarde zal toevoegen aan het bestaande landschap met een gebiedseigen uitstraling;
- alle gebouwen voldoen aan eisen van duurzaam bouwen; er wordt zuinig omgegaan met de beschikbare ruimte (compact bouwen);
- realisering gaat samen met het terugdringen van de automobiliteit in het hoogseizoen en bevordering van de fietsmobiliteit;
- het nieuwe product betekent een toename van de werkgelegenheid;
- bedrijfsmatige exploitatie van de verblijfsrecreatie in een hand.

Bij de toepassing van de onder D genoemde criteria is maatwerk mogelijk.

E. omzetten van stacaravans in recreatiewoningen.

Die omzetting is alleen in bijzondere gevallen en onder specifieke randvoorwaarden en criteria mogelijk. Doel van het omzetten van stacaravans in recreatiewoningen is het realiseren van een kwaliteitsverbetering van de recreatieve verblijfsmogelijkheden op het desbetreffende bedrijf. Daarmee worden de twee hoofdoelstellingen van het gebiedsplan gediend, namelijk het geven van een economische impuls in directe samenhang met de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit. De criteria, die aan het omzetten van stacaravans in recreatiewoningen zijn verbonden zijn dezelfde als die welke gelden bij nieuwvestiging van vernieuwende vormen van verblijfsrecreatie en daarnaast gelden er nog specifieke criteria, die hierna worden opgesomd. Maatwerk blijft mogelijk. De locaties, waar omzetten van stacaravans in recreatiewoningen kan plaatsvinden, worden planologisch afgewogen. Bij de onder 6.2 bedoelde voortgangsbewaking wordt aan het onderdeel omzetten van stacaravans in recreatiewoningen speciale aandacht geschonken.

Aan het totale aantal stacaravans dat in het plangebied Natuurlijk Vitaal omgezet kan worden in recreatiewoningen wordt bovendien als randvoorwaarde gesteld, dat niet meer dan 1800 stacaravans in recreatiewoningen mogen worden omgezet. Daarvan mogen in totaal in het plangebied Natuurlijk Vitaal niet meer dan 800 recreatiewoningen worden gebouwd in de uitbreidingsgebieden van de recreatiebedrijven.

Aan omzetten van stacaravans in recreatiewoningen worden – naast de criteria, die gelden bij nieuwvestiging van vernieuwende vormen van verblijfsrecreatie - de volgende specifieke criteria verbonden:

- De wijziging maakt deel uit van een kwaliteitsslag op de camping en is onderdeel van de daarbij behorende procedure van toetsing door de Toetsingscommissie.
- Het betreft een wijziging van een substantieel deel van het stacaravanterrein van de camping (dus geen individuele wijziging van stacaravan naar recreatiewoning).
- Het recreatiewoningterrein blijft onderdeel van de camping (exploitatie, beheer, ontsluiting, ingang, e.d.).
- Er dient een wijziging van het bestemmingsplan plaats te vinden waarbij ook beeldkwaliteiten voor woning en woonomgeving worden vastgelegd.
- Voor de bouw van recreatiewoningen wordt een bouwvergunning verleend met daarbij behorende welstandseisen.
- De bewoonbare vloeroppervlakte van de recreatiewoning bedraagt niet meer dan een kwart van de netto perceelsgrootte met een absoluut maximum van 130 m² bewoonbaar vloeroppervlak per recreatiewoning.
- Voorafgaand aan de planologische medewerking wordt een maatwerkcontract gesloten, dat erop is gericht blijvend de bedrijfsmatige exploitatie en de recreatieve gebruiksmogelijkheden veilig te stellen en permanente bewoning te voorkomen.

- Het maximaal aantal recreatiewoningen is gekoppeld aan het aantal stacaravans dat wordt verwijderd vermeerderd met een aantal van maximaal 10 %.
- Bij uitbreiding van de oppervlakte van het verblijfsrecreatiebedrijf geldt de voorwaarde rood voor groen voor recreatieondernemers.

F. waarborgen voor differentiatie van het verblijfsrecreatieve product.

De differentiatie in de verblijfsrecreatie is het uitgangspunt om de recreatieve doelgroepen en inkomensgroepen optimaal te kunnen bedienen met uitstekende faciliteiten. Het mogelijke assortiment is zeer breed: trekkershut, bungalowtent, vouwcaravan, camper, tourcaravan, campinglodge, stacaravan, chalet, recreatiewoning, groepsaccommodatie, appartement, pension, kamer bij particulier, hotel, boot, jachthavenappartementen, etc. *Innovatieve faciliteiten kunnen worden toegevoegd die nog meer anticiperen op de belevingswaarde van de recreant/toerist, juist om de aantrekkelijkheid van het prachtige landschap en kust van Zeeuwsch-Vlaanderen te versterken.*

Aan de beoogde productdifferentiatie wordt bijgedragen door de toetsingscriteria, die worden gehanteerd bij kwaliteitsverbeteringplannen van recreatiebedrijven en bij de toetsing van aanvragen voor nieuwvestiging van verblijfsrecreatie.

Daarnaast is in de gemeentelijke kampeerverordening de onderlinge procentuele verdeling van soorten kampeermiddelen vastgelegd. Dat betreft: tenminste 30% toeristische plaatsen (tenten/caravans), maximaal 30% seizoenplaatsen (gedurende het zomerseizoen tenten en caravans) en maximaal 40% jaarplaatsen. Deze onderlinge procentuele verdeling wordt in de gemeentelijke vergunning voor kampeerbedrijven veilig gesteld.

G. uitbreiding bedrijventerreinen

Voor het behoud van de economische activiteiten is een extra ruimte van 83 hectare bruto (50 hectare netto) uit te geven terrein nodig. Deze extra ruimte is voorzien in Oostburg, Breskens, Schoondijke, Eede en Nieuwvliet. In beginsel wordt op andere locaties geen uitbreiding toegestaan.

Een deel van deze 83 ha bruto ruimtebeslag is per 1.1.2003 al planologisch ingevuld, namelijk 7 ha bij het Technopark Schoondijke en 5 ha voor de Vlasschaard bij Eede. Er zijn verder ruimtelijke plannen in de voorbereidende procedure voor 5 ha bij Nieuwvliet. Het gebiedsplan geeft niet aan, hoe de verdeling van de beoogde 50 hectare netto uit te geven bedrijventerrein over de beoogde locaties zal plaatsvinden. Dat is onderwerp van nadere planologische invulling.

5.2. Functieverandering van grond

De doelstellingen van dit gebiedsplan resulteren in een wens tot verandering van de functies van de grond (circa 2678 ha). Dit functieveranderingsoppervlak vloeit vrijwel geheel voort uit al eerder bepaald beleid van de diverse overheden. Een beperkt areaal is voor rekening van particulieren, meest recreatiebedrijven. Een aanzienlijk deel zal moeten worden verworven. Het principe van vrijwillige grondverwerving is het uitgangspunt van alle beoogde functiewijzigingen. In bijlage 7 is een overzicht opgenomen van de hectares functiewijziging onderverdeeld naar partij. Het algemene principe van zuinig ruimtegebruik geldt bij alle beoogde functiewijzigingen. Bij het opstellen van het gebiedsplan is zoveel mogelijk voorkomen, dat daarin ruimteclaims worden opgenomen, die niet realiseerbaar zijn gedurende de planperiode. Daarmee wordt onnodige planologische schaduwwerking van het gebiedsplan voorkomen. Ook bij het maken van uitvoeringsplannen tot functieverandering van grond en bij de inrichting en het beheer is het van belang met goed onderling nabuurschap rekening te houden.

Gedurende de eerste jaren is een hoog tempo van gronden verwerven wenselijk, ten behoeve van realiseerbare functiewijzigingen, kavelruil, bedrijfsvergroting en verplaatsing. Veelal zijn diverse vervolgotransacties nodig om de grond op de door de betrokken partij gewenste plaats te krijgen. Om het tempo van de grondverwerving te vergroten en het ruilproces te versnellen is een ruilgrondbank opgericht. Het idee hierachter is dat de betrokken partijen vroegtijdig, vooruitlopend op het reguliere regime, geld beschikbaar stellen. Door toepassing van een zogenaamd 'revolving fund' kan sneller, en dus meer, grond verhandeld worden. De kosten van de ruilgrondbank (rente, transactiekosten, apparaatskosten) worden verrekend volgens een bepaalde systematiek. Inmiddels hebben de provincie en de gemeente Sluis besloten als participant mee te doen in de ruilgrondbank, waardoor vanaf 2004 de grondvoorraad geleidelijk kan worden vergroot ter waarde van ca. 6,5 miljoen Euro. Op andere partijen in de gebiedscommissie wordt een beroep gedaan om financieel mee te helpen het aankoop- en ruilproces te versnellen.

5.3. Aspecten van uitvoering

5.3.1. Uitvoeringsprogramma's en -modules

Het gebiedsplan geeft op hoofdlijnen de kaders aan waarbinnen ontwikkelingen kunnen plaatsvinden. Het gebiedsplan bestrijkt een periode van 15 jaar. Binnen deze periode zullen zich ontwikkelingen aandienen die nu niet kunnen worden voorzien. Om ook in de toekomst in te kunnen spelen op nieuwe trends en ontwikkelingen is maximale flexibiliteit binnen dit gebiedsplan noodzakelijk. Een uitvoeringsmodule wordt gemaakt wanneer landinrichtingsgelden zullen worden ingezet. Een uitvoeringsprogramma wordt gemaakt bij het inzetten van SGB subsidie. Zowel een uitvoeringsmodule als een uitvoeringsprogramma bevat concrete activiteiten en kostenplaatjes. De gebiedscommissie kan er uit praktische overwegingen voor kiezen een uitvoeringsmodule en een uitvoeringsprogramma aan elkaar te koppelen ofwel los van elkaar in procedure te brengen. Partijen worden gestimuleerd verschillende thema's en belangen in onderling verband te bezien, zodat het integrale karakter van het gebiedsplan ook bij de uitvoering wordt ingevuld. Daarbij zal eveneens worden gelet op evenwichtigheid in de twee sporen van het gebiedsplan, namelijk zowel projecten gericht op de versterking van de economie als projecten gericht op verbetering van de ruimtelijke kwaliteit. Een integrale werkwijze bevordert de verwevenheid en biedt de kans om kosten te beperken. De uitvoeringsprogramma's en -modules worden frequent uitgebracht en hebben een looptijd van vier jaar.

5.3.2. Synergie

Van synergie is sprake als door de koppeling van de uitvoering van werken, in eerste instantie gericht op verschillende doelen, voordelen worden behaald op het vlak van vergroting van de haalbaarheid van de afzonderlijke doelen én een kostenefficiënte uitvoering van het geheel. Men spreekt ook wel van "werk met werk maken". Een integrale aanpak, in combinatie met een goede afstemming van uitvoeringstrajecten en financiering, zorgt ervoor dat kansen voor synergie tussen projecten optimaal worden benut. Een belangrijk aspect van synergie bij dit gebiedsplan is het vrijkomen van grond (zand en klei) op de ene plek en het gebruik van deze grond elders. Voor de kustversterking tussen het Zwin en Breskens en voor herstel en versterking van binnendijken zijn enorme hoeveelheden zand en klei nodig, volgens raming tussen de 10 en 12 miljoen m³. Bij andere in het gebiedsplan voorziene werken - graven van een jachthaven bij Sluis, grond afkomstig van de te maken wegwerken en het maken van een robuust watersysteem - komen aanzienlijke hoeveelheden grond vrij. Het is de uitdaging zoveel mogelijk benodigde specie uit het plangebied zelf te betrekken, mits uiteraard de kwaliteit daarvan geschikt is. Soms kan het ook zijn, dat bij grondverzetwerken, die uit het gebiedsplan voortvloeien, kansen kunnen worden aangegrepen tegelijkertijd ter plaatse aanwezige bodemverontreinigingen waar dat nodig is te saneren. De gebiedscommissie heeft tot taak deze mogelijke win-win situatie te benutten en ook in de tijd gezien de werken op elkaar af te stemmen.

5.3.3. Integrale aanpak

In principe wordt een integrale aanpak gehanteerd waar dit meerwaarde voor de uitvoering oplevert. Het gaat om de inhoudelijke afstemming van uitvoeringsmaatregelen en -projecten om verschillende doelstellingen uit het gebiedsplan te realiseren. Maatregelen die in tijd en ruimte kunnen worden geclusterd kunnen in 1 uitvoeringsdocument worden samengevoegd, zodat werk met werk kan worden gemaakt.

Bij deze aanpak wordt nadrukkelijk aandacht besteed aan het voorkomen van negatieve effecten van de uitvoering doordat verschillende grote projecten tegelijkertijd lopen en overlast en/of schade veroorzaken. Denk hierbij aan gevolgen van grondverzet, extra kosten voor wegbeheerders etc.

5.3.4. Eigendom, beheer en onderhoud

Gebieden met de hoofdfunctie natuur kunnen in eigendom, beheer en onderhoud naar de stichting Het Zeeuwse Landschap (ZL) of Staatsbosbeheer (SBB). Gebieden met de functie natuur met recreatief medegebruik kunnen in principe ook bij deze instanties in eigendom, beheer en onderhoud. Voor de gebieden met een voornamelijk recreatieve invulling moet bezien worden of ZL of SBB geïnteresseerd is. Uitzondering op deze regel vormen de openbare delen van de landgoederen nieuwe stijl. Deze komen namelijk in eigendom, beheer en onderhoud bij de eigenaren.

Ook is het mogelijk om met recreatie- of agrarische ondernemers overeenkomsten te sluiten voor beheer en onderhoud van gebieden. Daarbij is een belangrijke rol weggelegd voor de Agrarische Natuurvereniging Bloeiend West Zeeuws-Vlaanderen.

In de uitvoeringsprogramma's en -modules wordt aangegeven op welke manier het onderhoud en beheer (financieel) is geregeld.

Voor wat betreft de mogelijkheden voor beheer door particulieren van natuurterrein kan worden ingespeeld op het thans beschikbare en komende rijksbeleid.

6. ORGANISATIE, VOORTGANGSBEWAKING EN COMMUNICATIE

Alle betrokken partijen (zie bijlage 1) hebben meegewerkt aan dit gebiedsplan en werken ook mee aan de uitvoering. Voor een optimale en effectieve samenwerking is een bepaalde structuur nodig met vastgestelde bevoegdheden en verantwoordelijkheden en een goede interne communicatie. Om te kunnen nagaan of de voorgenomen prestaties zijn geleverd en de gestelde doelen worden bereikt, zijn evaluaties nodig. Naast een interne communicatie is ook het communiceren naar de bewoners, bedrijven en toeristen van belang voor het creëren van een draagvlak.

6.1. Organisatie

Voor het opstellen van het gebiedsplan West Zeeuwsch-Vlaanderen is een gebiedscommissie benoemd. De gebiedscommissie is door Gedeputeerde Staten tevens benoemd tot landinrichtingscommissie. Voor de uitvoering van onderdelen van het gebiedsplan bestaat de mogelijkheid om uitvoeringscommissies of werkgroepen in te stellen met een omschreven taak.

gebiedscommissie

De gebiedscommissie is het centrale orgaan dat het gehele proces begeleidt en besluiten neemt. In deze commissie zijn alle betrokken partijen vertegenwoordigd.

Tot de belangrijkste taken van de gebiedscommissie behoren:

- coördineren, aansturen en bijstellen gebiedsplan en uitvoeringsprogramma's en -modules;
- zorgdragen voor een integrale en evenwichtige uitvoering van het gebiedsplan;
- zorgen voor terugkoppeling naar de betrokken overheden en instanties;
- creëren van een draagvlak bij betrokken overheden en instanties mede met het oog op benutting van de potentiële financieringsprogramma's
- jaarlijks opstellen van een voortgangsrapportage;
- ontwikkelen van monitoringssystemen ter bewaking en controle van de resultaten.

coördinatiegroep

De coördinatiegroep vormt de ambtelijke ondersteuning van de gebiedscommissie. Ook in deze commissie zijn alle betrokken partijen vertegenwoordigd. De belangrijkste taak is het voorbereiden van alles wat in de gebiedscommissie besproken moet worden.

Een aantal werkgroepen heeft in het voorbereidende traject op specifieke onderdelen bijgedragen aan het tot stand komen van het gebiedsplan. (zie bijlage 1). De werkgroep kustverdediging en de werkgroep landbouw willen ook bij de daadwerkelijke uitvoering betrokken worden. De ingestelde werkgroep grondzaken en de werkgroep kavelruil Passageule vervullen een belangrijke rol bij de uitvoering van het gebiedsplan, met name waar het gaat om realisatie van kavelruilen, gericht op de in het gebiedsplan beoogde doelstellingen. Na de vaststelling van het gebiedsplan wordt het accent verlegd van planontwikkeling naar planuitvoering. De gebiedscommissie zal zich in de loop van 2004 beraden op de mogelijke consequenties voor taak en werkwijze van de gebiedscommissie, de coördinatiegroep en de overige werkgroepen.

6.2. Voortgangsbewaking

De gebiedscommissie is verantwoordelijk voor het bewaken en evalueren van de voortgang. De belangrijkste aspecten van deze voortgang zijn het bereiken van de concrete doelen en het bereiken van een evenwichtige ontwikkeling van het gebied in zowel economische als ruimtelijk kwalitatieve richting. Hiertoe zal de gebiedscommissie moeten monitoren, toetsen, bijsturen en rapporteren.

Bij de toetsing worden de resultaten van de monitoring vergeleken met de beoogde integrale visie en lange termijn doelen. Aspecten waar bij de toetsing opgelet wordt, zijn de samenhang van de uitgevoerde maatregelen en het in kaart brengen van effecten en neveneffecten van de uitgevoerde maatregelen.

Bijsturing is nodig indien blijkt dat de gewenste effecten afwijken, maatregelen niet effectief genoeg zijn, ontwikkelingen te langzaam of eenzijdig gaan en/of de doelen niet haalbaar zijn. Naarmate de uitvoering vordert, wordt duidelijk of de gewenste effecten ook daadwerkelijk worden bereikt. Ter bijsturing kunnen

de inspanningen worden aangepast en/of worden verlegd. Indien het niet anders kan, kunnen de doelen worden bijgesteld.

Met voortgangsrapportages en periodieke evaluaties worden de stand van zaken, financiële kengetallen, prestaties en evaluaties gepresenteerd. Deze rapportages zijn verplicht in verband met de verantwoording voor de maatregelen waarvoor subsidie is ontvangen of waarover afspraken zijn gemaakt.

De voortgangsrapportage vindt jaarlijks plaats, voor het eerst een jaar na de planvaststelling. De eerste periodieke evaluatie vindt plaats twee jaar nadat het gebiedsplan is vastgesteld.

6.3. Communicatie

De ontwikkeling van het plan en de uitvoering ervan kunnen niet zonder de directe en actieve betrokkenheid van alle belanghebbenden (inwoners, bedrijven en toeristen). Voldoende en tijdige informatie is de basis om deze betrokkenheid te behouden. De communicatie adviesgroep vervult hierbij een belangrijke adviserende rol.

Het algemene publiek wordt op de hoogte gebracht via de "Nieuwsbrief Gebieds Gerichte Aanpak West Zeeuwsch-Vlaanderen". De Nieuwsbrief verschijnt vier maal per jaar. Daarnaast wordt in de regionale kranten bericht over de voortgang en is een informatierubriek opgenomen. Sinds begin 2003 is er een internet-site (www.gebiedsgerichteaanpak.nl). De site geeft veel informatie over het gebiedsplan, bijvoorbeeld over de stand van zaken en mogelijkheden voor inspraak.

Voor het gebiedsplan Natuurlijk Vitaal is geen wettelijke procedure voorgeschreven. Het gebiedsplan geeft de visie weer van de gebiedscommissie op de toekomst van West Zeeuwsch-Vlaanderen. Hierbij wordt aangegeven welke acties er in het gebied moeten worden ondernomen om tot de gewenste situatie te komen. De gewenste acties worden hiermee niet direct mogelijk gemaakt, of met andere woorden, er zijn geen directe rechtsgevolgen aan het gebiedsplan verbonden. De aanvraag van noodzakelijke vergunningen en eventuele aanpassingen van wettelijk bindende plannen, zoals het bestemmingsplan, zullen per activiteit moeten worden verzorgd. In het kader van de wettelijk voorgeschreven procedures die hieraan zijn verbonden is er dan de mogelijkheid voor inspraak, bezwaar en beroep.

inspraak

Ondanks dat er geen wettelijk voorgeschreven procedure is voor het gebiedsplan, heeft de gebiedscommissie besloten iedereen de kans te geven in een inspraakprocedure zijn mening over het plan te geven.

Het ontwerp gebiedsplan Natuurlijk Vitaal is gedurende de periode 1 december 2003 tot 2 februari 2004 ter inzage gelegd. In deze periode had een ieder de gelegenheid schriftelijke inspraakreacties in te dienen. De gebiedscommissie heeft op 9 december 2003, 17 december 2003 en 15 januari 2004 informatiebijeenkomsten in de regio georganiseerd. Tevens is voorafgaand aan de inspraakperiode bij iedereen in West Zeeuwsch-Vlaanderen een publieksversie van het ontwerp gebiedsplan bezorgd.

De ontvangen inspraakreacties zijn gebundeld in een antwoordnota, die afzonderlijk verkrijgbaar is en geacht wordt deel uit te maken van het gebiedsplan. Indien men een reactie heeft ingestuurd ontvangt men een exemplaar van de antwoordnota. In de antwoordnota geeft de gebiedscommissie aan welk standpunt er is ingenomen over de ingediende schriftelijke inspraakreacties en welke gevolgen dat heeft gehad bij de vaststelling van het gebiedsplan.

watertoets

Op basis van de Startovereenkomst Waterbeleid 21^e eeuw, die op 14 februari 2001 is gesloten tussen het Rijk, de provincies, de Unie van Waterschappen en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, dient bij alle nieuwe plannen een watertoets te worden uitgevoerd. De watertoets is een belangrijk instrument om te verzekeren, dat de waterhuishouding vanaf het begin van de planvorming integraal onderdeel uitmaakt van de betreffende ruimtelijke ontwikkeling. De gebiedscommissie heeft het gebiedsplan in ontwerpvorm aan het waterschap Zeeuws-Vlaanderen voorgelegd met verzoek de watertoets uit te voeren. Het waterschap heeft deze watertoets verricht aan de hand van de daarvoor geldende toetsingscriteria. Het waterschap heeft het resultaat daarvan per brief van 2 februari 2004 aan de gebiedscommissie kenbaar gemaakt. Deze brief maakt onderdeel uit van de inspraakreacties op het ontwerp gebiedsplan en is opgenomen in de antwoordnota, die wordt geacht deel uit te maken van het gebiedsplan. Het waterschap komt in de brief van 2 februari 2004 tot de conclusie, dat het gebiedsplan in het licht van de watertoets een positief oordeel verdient. Met de voorgenomen maatregelen, zoals de aanleg van natuurvriendelijke oevers, de realisering van nieuwe natuur en de cultuurhistorische accentuering van oude afwateringsrichtingen, biedt het gebiedsplan naar het oordeel van het waterschap voldoende waarborg voor een uitvoering van de wateropgave voor West Zeeuwsch-Vlaanderen. Deze wateropgave is vermeld in de Deelstroomgebiedsvisie Zeeland, die de provincie Zeeland en de Zeeuwse waterschappen in het kader van Waterbeheer 21^e eeuw eind 2003 heb-

ben uitgebracht. In de concrete uitwerking van het gebiedsplan in de vorm van bestemmingsplannen en uitvoeringsprogramma's en –modules zullen de verschillende aspecten van de watertoets opnieuw en meer in detail worden meegenomen.

bezwaar en beroep

Het is niet mogelijk bezwaar in te dienen of beroep aan te tekenen tegen de wijze waarop de gebiedscommissie de inspraakreactie heeft verwerkt in de antwoordnota en in het definitieve gebiedsplan.

streekplanherziening

Voor sommige onderdelen van het gebiedsplan is een herziening nodig van het Streekplan Zeeland 1997. Provinciale Staten van Zeeland zijn daarvoor het bevoegd gezag. Daarvoor gelden de procedureregels, zoals die in de Wet op de Ruimtelijke Ordening zijn voorgeschreven. De provincie heeft gepubliceerd, wanneer de ontwerp streekplanherziening West Zeeuwsch Vlaanderen ter inzage lag en in welke periode schriftelijke bedenkingen inzake de ontwerp streekplanherziening bij de provincie konden worden ingediend.

De vaststelling van de streekplanherziening West Zeeuwsch Vlaanderen door Provinciale Staten gaat vooraf aan de vaststelling van het gebiedsplan door Gedeputeerde Staten. Het besluit van Provinciale Staten tot vaststelling van de streekplanherziening vormt het kader, waarbinnen Gedeputeerde Staten vervolgens tot vaststelling van het gebiedsplan kunnen overgaan.

Provinciale Staten hebben op 16 april 2004 de streekplanherziening West Zeeuwsch Vlaanderen vastgesteld.

procedure bij toekomstige gebiedsplanherziening

De gebiedscommissie kan aan Gedeputeerde Staten voorstellen doen om het gebiedsplan gedurende de gehele looptijd van het gebiedsplan zo actueel mogelijk te houden. Er zijn in de loop der tijd altijd nieuwe (beleids)ontwikkelingen, waarop de gebiedscommissie kan inspelen. Als mogelijke voorbeelden, die nu al zijn te voorzien, worden genoemd:

- de doorwerking van de resultaten van de nadere planstudie naar de kustversterking tussen het Zwin en Breskens;
- de mogelijke consequenties van de nadere besluitvorming van de gemeente Sluis omtrent het plan Sluis aan Zee;
- de aanpassing van het provinciale natuurgebiedsplan tot begrenzing van de voorziene natte as in het Passageulegebied.

Vaak hebben dergelijke nieuwe (beleids)ontwikkelingen een eigen inspraaktraject, bij voorbeeld via het spoor van de wet op de ruimtelijke ordening.

Ondanks dat er geen wettelijk voorgeschreven procedure is voor herziening van het gebiedsplan, wil de gebiedscommissie iedereen de kans geven in een inspraakprocedure zijn inbreng te geven bij voornemens tot gebiedsplanherziening in de toekomst. De gebiedscommissie zal daartoe de toekomstige ontwerpen tot gebiedsplanherziening gedurende een periode van tenminste 6 weken ter inzage leggen. In deze periode van tenminste 6 weken krijgt een ieder de gelegenheid schriftelijke inspraakreacties in te dienen. De gebiedscommissie zal in een antwoordnota haar reactie geven op de ingediende reacties. Indien men een reactie heeft ingestuurd ontvangt men een exemplaar van de antwoordnota.

BIJLAGEN

BETROKKEN PARTIJEN

Gebiedscommissie (bestuurlijk)

M. Kramer (voorzitter)
 J.J. Provoost (plv. voorzitter)
 C.J. van der Does (secretaris)
 H.A.J. Middendorp (plv. secretaris)
 M.M.E. Budde-Vanhommerig (verslaglegging)
 B.A.M. Holtslag (adviseur)
 W.J. de Graaf
 L. D'Hoore
 E. Dekker
 A.J.M. Boomert
 W. Roose
 J.J.A.M. Bruurs

Provincie Zeeland
 Gemeente Sluis
 Provincie Zeeland
 Dienst Landelijk Gebied
 Provincie Zeeland
 Dienst Landelijk Gebied
 Waterschap Zeeuws Vlaanderen
 Natuur- en milieuorganisaties
 Agrarisch West Zeeuws Vlaanderen
 Recron
 Rijkswaterstaat
 Kamer van Koophandel

Coördinatiegroep (ambtelijk)

Provincie Zeeland
 Gemeente Sluis
 Dienst Landelijk Gebied
 Waterschap Zeeuws Vlaanderen
 Zeeuwse Milieufederatie
 Zuidelijke Land- en Tuinbouworganisatie
 Recron
 Rijkswaterstaat
 Kamer van Koophandel

Werkgroepen

(inhoudelijke bijdragen gebiedsplan)
 Recreationsatuur
 Belvédère
 Kavelruil Passageule
 Grondzaken (permanent)
 Bollenteelt
 Bijzondere Woonvormen
 Integratie
 Kustverdediging
 Landbouw
 Landschap
 Proeftuin
 Ruimteclaim Recreatie
 Watersysteemanalyse

Adviesgroepen

Communicatie (permanent)
 Financiën (ad hoc)
 Juridische instrumenten (ad hoc)

GERAADPLEEGDE BRONNEN

ten dele tevens basisdocumenten

- Adriaanse & van der Weel, 2002.** Juridisch advies Milieueffectrapportage.
- Adriaanse & van der Weel, 2002.** Juridisch advies Rood voor Groen.
- Adriaanse & van der Weel, 2002.** Juridisch advies Uitponden Verblijfsrecreatie.
- Adriaanse & van der Weel, 2003.** Juridisch advies Uitponden Verblijfsrecreatie II.
- Agrarisch West-Zeeuws-Vlaanderen, 2000.** Landbouwontwikkelingsplan.
- Agrarisch West-Zeeuws-Vlaanderen/LEI-DLO (Rijk, P.J. en G.S. Venema), 1998.** West Zeeuwsch-Vlaanderen; De agrarische sector in toekomstperspectief (LEI-DLO Mededeling 626).
- Alterra - Research Instituut voor de Groene Ruimte, 2000.** West Zeeuwsch-Vlaanderen op de kaart van Nederland.
- DLG, 1999.** Startnotitie ten behoeve van het instellen van een bestuurlijke commissie West Zeeuwsch-Vlaanderen.
- Duurzaam Veilig Verkeer, 1996.** Uitgangspunten en organisatie van het project Duurzaam Veilig Verkeer West Zeeuwsch-Vlaanderen (onder verantwoordelijkheid van gemeenten, waterschap, provincie en Rijk).
- Ecorys, 2004.** Rapport financieel economische doorrekening ontwerp Gebiedsplan.
- Euregio Scheldemond, 1997.** Beleidsplan grensoverschrijdend krekengebied Euregio Schelde.
- Gebiedscommissie West Zeeuwsch-Vlaanderen, 2000.** Programmaplan en projectopdrachten gebiedsgerichte aanpak West Zeeuwsch-Vlaanderen.
- Gebiedscommissie West Zeeuwsch-Vlaanderen/Grontmij 2000.** Waterkansen... Watervisie West Zeeuws-Vlaanderen.
- Gebiedscommissie West Zeeuwsch-Vlaanderen, 2001.** Gebiedsprogramma West Zeeuwsch-Vlaanderen; voorlopig ontwerp.
- Gebiedscommissie West Zeeuwsch-Vlaanderen, 2001.** Integraal kustzone beheer in relatie tot landschapsplannen kustzone.
- Gebiedscommissie West Zeeuwsch-Vlaanderen/werkgroep Landbouw, 2001.** Agrarische toekomst in een leefbaar West Zeeuwsch-Vlaanderen.
- Gebiedscommissie West Zeeuwsch-Vlaanderen/werkgroep Kustverdediging, 2001.** Naar een robuuste kustverdediging.
- Gebiedscommissie West Zeeuwsch-Vlaanderen/werkgroep Bollenteelt, 2002.** Rapport werkgroep Bollenteelt.
- Gebiedscommissie West Zeeuwsch-Vlaanderen/werkgroep Bijzonder Wonen Buitengebied, 2002.** Bijzonder Wonen Buitengebied.
- Gebiedscommissie West Zeeuwsch-Vlaanderen/werkgroep Ruimteclaim Recreatie, 2002.** Rapportage Ruimteclaim Recreatie.
- Gebiedscommissie West Zeeuwsch-Vlaanderen/Grontmij, NEI, 2002.** De gekleurde kust; Basisdocument integrale kustvisie West Zeeuwsch-Vlaanderen.
- Gemeente Oostburg, 2002.** Structuurvisie Cadzand-Bad.
- Gemeente Oostburg/OKRA landschapsarchitecten, Evert-Jan Roelofsen, 2001.** Integraal kustzone beheer West Zeeuwsch-Vlaanderen.
- Gemeente Oostburg en gemeente Sluis-Aardenburg/Kuiper Compagnons, 2000.** Structuurvisie West Zeeuwsch-Vlaanderen.
- Gemeente Oostburg en gemeente Sluis-Aardenburg, 2000.** Recreatievisie West Zeeuwsch-Vlaanderen.
- Gemeente Oostburg en gemeente Sluis-Aardenburg/Toetsingscommissie, 2000 en 2001.** Verblijfsrecreatie in West Zeeuwsch-Vlaanderen kwalitatief getoetst.
- Gemeente Oostburg en gemeente Sluis-Aardenburg, 2001.** Integrale ontwikkelingsvisie bedrijventerreinen West Zeeuws-Vlaanderen.
- Gemeente Oostburg en gemeente Sluis-Aardenburg/DLG, 2002.** Streekeigen West Zeeuwsch-Vlaanderen; Landschapsvisie en Landschapsplan.
- Gemeente Sluis-Aardenburg/RBOI, 2000.** Structuurvisie Sluis aan Zee.
- Gemeente Sluis-Aardenburg/Haskoning, 2002.** Milieueffectrapport / (Voor) ontwerp Bestemmingsplannen "Sluis aan Zee".
- Gemeente Sluis-Aardenburg/DLG, 2001.** Landschapsplan Zwingel.

- Kloosterhuis Horeca Adviseurs, 2004.** Bijdrage bepaling rood voor groen hotellerie West Zeeuwsch-Vlaanderen.
- Landinrichtingscommissie Kust West Zeeuwsch-Vlaanderen/DLG, 1997.** Herinrichting Kust West Zeeuwsch-Vlaanderen; Voorontwerpplan/Milieu-effectrapport; perspectieven voor de streek.
- Landinrichtingscommissie Kust West Zeeuwsch-Vlaanderen/DLG, 1997.** Herinrichting Kust West Zeeuwsch-Vlaanderen; Voorontwerpplan/Milieu-effectrapport; achtergronddocument.
- LEI-DLO, 1998.** De agrarische sector in toekomstperspectief.
- LNV, 1999.** Nota Belvedere; Beleidsnota over de relatie tussen cultuurhistorie en ruimtelijke ontwikkeling.
- LNV, 2000.** Natuur voor Mensen, Mensen voor Natuur; Nota natuur, bos en landschap in de 21e eeuw.
- LNV, 2002.** Structuurschema Groene Ruimte SGR 2; ontwerp Planologische Kernbeslissing.
- LNV, VROM, V&W, 2001.** Regeling subsidiëring gebiedsgericht beleid en reconstructie concentratiegebieden (SGB).
- OKRA, 2001.** Binnenlands kustfietspad Adinkerke – Breskens; internationale lange afstandsroute, Nederlandse deel.
- Provincie Zeeland, 1992.** Landschapsonderzoek West Zeeuwsch-Vlaanderen.
- Provincie Zeeland, 1997.** Streekplan Zeeland.
- Provincie Zeeland/ROB, 2000.** De parels en de ketting; forten en verdedigingslinies in en landschap onder druk.
- Provincie Zeeland, 2001.** Groen licht; Milieubeleidsplan 2001-2006.
- Provincie Zeeland, 2001.** Samen slim met water; Waterhuishoudingsplan 2001-2006.
- Provincie Zeeland, 2001.** Natuurgebiedsplan Zeeland.
- Provincie Zeeland, 2001.** Streekplanherziening Nieuwe Economische Dragers.
- Provincie Zeeland, 2003.** Mobiliteit op Maat; Provinciaal Verkeers- en Vervoersplan Zeeland.
- Provincie Zeeland/DLG, 2002.** Uitvoeringsplan Proeftuin West Zeeuwsch-Vlaanderen. Kwaliteitsimpuls Landschap: groen-blauwe dooradering.
- Provincie Zeeland/DLG, 2002.** Grondruilbank West Zeeuwsch-Vlaanderen.
- Provincie Zeeland/Rijkswaterstaat directie Zeeland/DLG/LNV, 2001.** Natuurcompensatieprogramma Westerschelde; Evaluatie 1998-2001.
- Recron Zeeuwsch-Vlaanderen en Natuurbeschermingsvereniging 't Duumpje, 1998.** Kust in Kleuren, een visie op de toekomst van West Zeeuwsch-Vlaanderen.
- V&W, 2000.** 3e Kustnota Traditie, Trends en Toekomst.
- V&W, 2000.** Anders omgaan met water; waterbeleid in de 21e eeuw.
- V&W, 2002.** Naar integraal kustzonebeleid; beleidsagenda voor de kust.
- V&W, 2003.** Procesplan Zwakke Schakels in de Nederlandse Kust, vastgesteld in het Bestuurlijk Overleg Kust op 21 januari 2003.
- Van Gent Van der Reest, 2004. Bedrijfseconomische doorrekening rood-voor-groen.
- VROM, 2002.** Vijfde Nota Ruimtelijke Ordening (ontwerp).
- VROM, 2004.** Nota Ruimte (ontwerp).
- Waterschap Zeeuws-Vlaanderen, 2002.** Waterbeheersplan 2002 t/m 2007.
- Waterschap Zeeuws-Vlaanderen & Provincie Zeeland/Grontmij, 2002.** Maat voor Water; Watersysteemanalyse West Zeeuws-Vlaanderen.
- Werkgroep Belvedere, 2003.** Staats-Spaanse Linies West Zeeuwsch-Vlaanderen – Eindrapport Belvedere.
- Witteveen & Bos/DLG, 2003.** Concepttekst Gebiedsplan West Zeeuwsch-Vlaanderen.
- Zeeuwse Landschap (Stichting Het ~)/Bureau Waardenburg, 2001. Beheersplan binnendijken en overhoeken in West Zeeuwsch-Vlaanderen.
- Zeeuws-Vlaamse gemeenten, Kamer van Koophandel/Jonker Advies, 1998.** Strategische beleidsvisie bedrijventerreinen Zeeuwsch-Vlaanderen.

LIJST VAN BEGRIPPEN EN AFKORTINGEN

A, B, C

Agrarisch natuurbeheer	Beheer van gronden door particulieren (vooral agrariërs) in gebieden met een blijvende hoofdfunctie landbouw, met als resultaat dat de natuurwaarden in stand worden gehouden en/of verhoogd.
Agrotoerisme	Alle vormen van recreatie en toerisme op functionerende boerderijen, bijvoorbeeld kamperen bij de boer
Autonome ontwikkeling	Ontwikkeling die ook plaatsvindt zonder de in een (gebieds-)plan voorgenomen activiteiten
Bergingscapaciteit	Hoeveelheid neerslag die kan worden opgenomen in een gebied, in de bodem of in open water.
Bestemmingsplan	Gemeentelijk plan betreffende de bestemmingen van een terrein
Buitengebied	Het buiten de woonkernen gelegen gebied
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
Compensatie	Het voorzien in nieuwe waarden die vergelijkbaar zijn met de verloren gegane waarden
Cultuurhistorie	De geschiedenis van de beschaving en meer specifiek het geheel van elementen die informatie bevatten over het door menselijk handelen tot stand gekomen landschap

D, E, F

DLG	Dienst Landelijk Gebied
DLG/BBL	Dienst Landelijk Gebied/Bureau Beheer Landbouwgronden
DVV	Duurzaam Veilig Verkeer (West Zeeuwsch-Vlaanderen)
Duurzame ontwikkeling	Ontwikkeling die voldoet aan de economische eisen van doelmatigheid en tevens het milieu niet overmatig belast of onomkeerbaar aantast
Ecologische Hoofdstructuur (EHS)	In het Natuurbeleidsplan van het Rijk gelanceerd begrip met daarin onderscheiden kern- en natuurontwikkelingsgebieden en verbindingzones
Ecologische verbindingzone	Verbinding tussen de delen van de hoofdstructuur met als doel barrières op te heffen en de onderlinge uitwisseling van soorten te verbeteren
Estuarium	Overgangsgebied tussen rivier en zee waar de watermassa in beweging is onder invloed van rivierwaterafvoer en getij en bestaande uit drie zones: zoetwatergetijdengebied, een gebied met menging van zoet en zout water en een kustzone.
Functiewijziging	Wijziging van de functie van cultuurgrond van landbouwkundig gebruik naar andersoortig gebruik

G, I, K

Gebiedsgerichte Aanpak	Integrale aanpak van alle van belang geachte waarden en functies in een gebied met inschakeling van alle betrokken partijen; zie ook integrale aanpak.
ICES	Interdepartementale Commissie voor Economische Structuurversterking
Integrale aanpak	Het samenwerken van alle betrokken partijen in een gebied bij de aanpak van alle relevante thema's en waarden
Kavelruil	Ruiling van gronden op vrijwillige basis ter verbetering van de condities voor landbouw, natuur of landschap, waarbij tenminste drie eigenaren zijn betrokken, al of niet ondersteund door regelingen uit de Landinrichtingswet.
Kustverdediging	Het geheel van (zandoverstoven) dijken, duinen en kunstwerken (gemalen) langs de kust dat het achterland beschermt tegen overstromingen vanuit zee. In wettelijke zin wordt dit ook wel de primaire waterkering genoemd.

L, M, N

Landschapselementen (kleine~)	Karakteristieke, vaak aan het menselijk gebruik gebonden stukjes natuur in landbouwgebieden
Lange termijn doel	Gewenste situatie voor een bepaald gebied over een periode van tien tot vijftien jaar; ook wel aangeduid met "ontwikkelingsperspectief".
LI	Landinrichting
LNV	(Ministerie van) Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Meervoudig landgebruik	Optimaal gebruik van een gebied voor meer dan één functie (meestal landbouw), met name tevens voor recreatie, wonen en natuur; ook wel genoemd een multifunctioneel landelijk gebied.
m.e.r.	Milieueffectrapportage: maatregel om de nadelige gevolgen van een voorgenomen activiteit voor het milieu te voorkomen of te beperken, resulterend in een MER (milieueffectrapport).
Monitoring	Het systematisch verzamelen en bewerken van gegevens om ontwikkelingen in beeld te kunnen brengen, mede ten behoeve van voortgangscntrole en effectmeting.
Natuurgebied	Gebied met duidelijke natuur- en landschapswaarden en als zodanig ook planologisch bestemd
NCW	Natuurcompensatie Westerschelde: compensatie van ten gevolge van de verruiming van de Westerschelde verloren gegane natuurwaarden.
NED	Nieuwe Economische Dragere: nevenfunctie op agrarisch bedrijf of alternatief gebruik van voormalig agrarische gebouwen

O, P, R

Onthaalparkings	Parkeerterreinen met uitgebreide voorzieningen, zoals andere vormen van recreatieve mobiliteit.
Operationeel doel	Gewenste situatie voor een bepaald gebied, uitgedrukt in zo goed mogelijk meetbare eenheden

Proeftuin	Proeftuin West Zeeuwsch-Vlaanderen; Kwaliteitsimpuls landschap: groen-blauwe dooradering. Een vervolg op de rijksnota "Natuur voor mensen, mensen voor natuur" gericht op het agrarisch cultuurlandschap.
Rode functies	Verzamelnaam voor het aan activiteiten als wonen, werken en recreëren gerelateerde ruimtebeslag

S, T, U

SBB	Staatsbosbeheer; natuurbeherende instantie.
Schans	Aarden vestingwerk, bestaande uit vier- of meerhoekig omwald en omgracht terrein.
SGB	Subsidieregeling gebiedsgericht beleid en reconstructie concentratiegebieden (kortweg: Subsidieregeling gebiedsgericht beleid)
SGR (2)	(Tweede) Structuurschema Groene Ruimte
Strandslagen	Wegen die naar het strand leiden, als regel voorzien van (vrijliggende) fietspaden
Streekplan	Plan dat door de Provincie wordt opgesteld en waarin de toekomstige ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden van een regio zijn aangegeven.
Transferium	Parkeerplaats waar automobilisten hun auto achterlaten en op weg naar de eindbestemming gebruik maken van (meestal) collectief vervoer.
Uitvoeringsmodule	Opsomming en beschrijving van voorgenomen activiteiten waarvoor land-inrichtingssubsidie wordt aangevraagd op basis van het gebiedsplan.
Uitvoeringsprogramma	In het SGB genoemd en bij het gebiedsplan behorend programma met een opsomming en beschrijving van voorgenomen activiteiten voor een periode van vier jaar.

V, Z

Verbrede landbouw	Landbouw(-bedrijven) waarbij bedrijfsomzet tevens wordt gehaald uit verwerking en afzet van eigen producten, uit de recreatie, natuur- en landschapsbeheer, e.d.
Verkaveling	Indeling van een gebied in afzonderlijke kavels, percelen.
V&W	(Ministerie van) Verkeer en Waterstaat
ZL	(Stichting Het) Zeeuwse Landschap; natuurbeherende instantie
Zoekgebied	Gebied waarbinnen de voorgenomen activiteit of één van de alternatieven wordt gerealiseerd

OPERATIONELE DOELEN

Operationele doelen met betrekking tot Landschap en cultuurhistorie

	Operationeel doel	Kwantificering
1.	Identificatie en inventarisatie van beschermingswaardige, kwetsbare, cultuurhistorisch waardevolle gebieden, structuren, patronen en projecten. Daartoe een cultuurhistorische waardenkaart maken en deze periodiek actualiseren.	<ul style="list-style-type: none"> - 1 cultuurhistorische waardenkaart - 5 actualiseringen
2.	Gebruik maken van en rekening houden met cultuurhistorie in de ruimtelijke plannen van dit gebiedsplan; plannen voor functiewijziging afstemmen op cultuurhistorie. Aandacht voor o.a.: <ul style="list-style-type: none"> a. valorisering van de Staats-Spaanse linies b. herstel van de wallen van Aardenburg c. het beleefbaar maken van de Romeinse geschiedenis in Aardenburg d. completeren van cultuurhistorische elementen 	<ul style="list-style-type: none"> - 1 plan van aanpak a. ontsluiten en zichtbaar maken van 36 forten en schansen b. herstel circa 4km aan wallen c. 1 plan van aanpak d. 15 stuks op 30 ha
3.	In de kustzone een "bos" aanleggen en inrichten als (duin-)struweel, geschikt voor intensief recreatief medegebruik	300 ha duinstruweel / recreatienatuur
4.	Herstellen contrasten: <ul style="list-style-type: none"> a. accentueren geulengebied b. herstellen en accentueren van de openheid 	<ul style="list-style-type: none"> a. circa 110 km b. instellen toetsingskader landschap; minimaal 18 toetsingen per jaar
5.	Zichtbaar maken van dragers en structuur van het landschap en bijdrage aan natte en droge ecologische verbindingen (zie natuur nr. 3, 5 en 8) <ul style="list-style-type: none"> a. de aanleg van groene (landschapsstructuren, dijken en wegen) en blauwe (watergangen) lijnelementen landschap en een groen ontmoetingspunt; b. agrarisch natuur- en landschapsbeheer (zie Natuur, nr. 2) 	<ul style="list-style-type: none"> - beplanten 110 km dijk - beplanten 30 km weg - 100 km landschapsstructuren - 14 km blauwe lijnelementen - 10 ha groen/blauw terrein - 580 ha agrarisch natuur- en landschapsbeheer
6.	Herstel van beeldbepalende elementen <ul style="list-style-type: none"> a. afgegraven dijken b. kleine landschapselementen 	<ul style="list-style-type: none"> a. 5 van de in totaal 13 km (4 ha) b. 80 eenheden (15 ha)
7.	Herstel van de kreken in grensoverschrijdend verband	22 km kreek
8.	Verbeteren van de landschappelijke inpassing van bebouwing in het buitengebied; <ul style="list-style-type: none"> a. van recreatiebedrijven b. boerderijen c. bedrijventerreinen 	20 recreatiebedrijven (30 ha) 350 boerderijen 4 bedrijventerreinen

9.	Herstel van de oorspronkelijke afwatering door de aanleg van bredere (natuurvriendelijke) oevers en herstel van het oorspronkelijke punt van afwatering	<ul style="list-style-type: none"> - 3 tracés, 20 km oevers - verplaatsing gemaal van Cadzand naar het Zwin - 1 spuisluis / gemaal bij Verdronken Zwarte Polder (zie ook water nr. 5)
10.	Vergroten van de toegankelijkheid, de recreatieve beleving en gebruik van het buitengebied, in het landbouwgebied (zie Landbouw nr. 7) en langs en op het water: wandel-, fiets- en ruiterspaden, kanoroute en visstekken.	<ul style="list-style-type: none"> - 100 km wandelpaden e.d. - 17 km kanoroute - 40 visstekken

Operationele doelen met betrekking tot Water

	Operationeel doel	Kwantificering
1.	Aanleg EHS en natuurvriendelijke oevers (zie Natuur 3, 5 en 6).	- probleemvrij maken 400 ha probleemgebied
2.	Herstel natte ecologische verbindingzones	90 km verbindingzones (45 ha), natuurvriendelijke oevers in combinatie met kwaliteitsbaggeren
3.	Bestrijding van de verdroging in de aangewezen natuurgebieden	8 natuurgebieden (in totaal 185 ha)
4.	Aanpak waterbeheer in relatie tot de landbouw en natuur door: <ol style="list-style-type: none"> a. peilverfijning door aanleg van stuwen b. vervanging van delen van gerioleerde waterlopen door open waterloop dan wel (om reden van bodemstructuur) grotere buizen c. het oplossen van lokale knelpunten in de water aan- en afvoer en het peilbeheer; waar mogelijk koppeling aan werken in de kavelruilgebieden. En passant sanering van toegangsdammen. 	<ul style="list-style-type: none"> - 25 stuwen en/of pompen - 15 km open waterloop - 5 km grotere rioolbuizen - 50 knelpunten oplossen 1 saneringsplan dammen per kavelruilgebied
5.	Herstel van de oorspronkelijke afwatering door de aanleg van bredere (natuurvriendelijke) oevers en herstel van het oorspronkelijke punt van afwatering.	zie landschap en cultuurhistorie nr. 9

Operationele doelen met betrekking tot Kustverdediging

	Operationeel doel	Kwantificering
1.	Versterking kustverdediging door <ol style="list-style-type: none"> a. aanleg van binnendijkse duinen b. aanleg van groene dijken 	<ul style="list-style-type: none"> - 268 ha duinen - 10,3 km (60 ha) dijken - 1 toetsingskader robuuste kust
2.	Binnendijk over 10 km vrijwaren van in het licht van de kustverdediging onomkeerbare ontwikkelingen	1 toetsingskader robuuste kust
3.	Aanpassingswerken (infrastructuur) in de kernen in relatie tot versterking kustverdediging <ol style="list-style-type: none"> a. te Cadzand-Bad b. te Breskens 	<ol style="list-style-type: none"> a. 1500 m boulevard b. 1 ha balkon, 800 m promenade, 300 m havendamwanden

Operationele doelen met betrekking tot Recreatie en Toerisme

	Operationeel doel	Kwantificering
1.	Kwaliteitsverbetering campings en recreatieverblijven, gekoppeld aan enige uitbreiding; inclusief omzetting van stacaravans in recreatiewoningen	<ul style="list-style-type: none"> - kwaliteitsverbetering bedrijven met omzetting 1800 stacaravans in 2000 recreatiewoningen - 125 ha uitbreiding op 30 bedrijven
2.	Uitbreiden verblijfsrecreatie door <ol style="list-style-type: none"> a. nieuwvestiging vernieuwende vormen van verblijfsrecreatie bij Nieuwvliet b. vernieuwende vormen van verblijfsrecreatie elders c. landschapscampings d. uitbreiding en nieuwvestiging hotelaccommodatie in het buitengebied 	<ol style="list-style-type: none"> a. 10 ha b. 10 ha c. 5 campings, 300 eenheden (35 ha) d. 180 eenheden
3.	Verwerving en verplaatsing van enkele recreatiebedrijven, gekoppeld aan enig extra ruimtebeslag	20 ha extra ruimtebeslag
4.	Groen (recreatienatuur) aansluitend aan bedrijven, publiek toegankelijk	<ul style="list-style-type: none"> - 25 ha Cavelot - 25 ha elders
5.	Realisering van dagrecreatieve voorzieningen (bij agrarische bedrijven)	10 voorzieningen
6.	Toename van de bewegwijzerde en met voldoende voorzieningen opgetuigde wandel-, fiets-, skeeler-, ATB- en ruiterroutes Onder andere de recreatieve fietsroute Breskens – Adinkerke (Nederlandse deel)	120 km route met routevoorzieningen
7.	Sluis aan Zee met <ol style="list-style-type: none"> a. verbinding met zee: <ul style="list-style-type: none"> - ombouwen spuisluis tot schutsluis, aanleg wachtlocatie aan zeezijde - bevaarbaar kanaal, aanpassingen infrastructuur - jachthaven te Sluis - uitgraven havenlocatie en verbindingskanaal - haven voorzieningen b. aansluitend een "plus" op de omgevingskwaliteit: <ul style="list-style-type: none"> - aanleg natuur rond onder andere het kanaal - herstel wallen en grachtencomplex c. de rode functies: <ul style="list-style-type: none"> - woningen voor permanente bewoning ofwel recreatief gebruik Sluis aan Zee (zie ook Wonen, nr. 1c) - uitbreiding horeca - dagrecreatieve corridor vanaf Sluis - parkeervoorzieningen d. natuurcompensatie 	<ul style="list-style-type: none"> - 1 zeeverende schutsluis - 1 wachtlocatie aan zeezijde - 8,5 km kanaal uitgraven - 2 ophaalbruggen - 3,5 km fietspad - verplaatsing stuw Driekoker - haven met 600 ligplaatsen - 1 km verbindingskanaal - 2 stuks overige havenvoorzieningen <ul style="list-style-type: none"> - 8,5 km verbrede oevers - herstel wallen e.d. 10 ha 300 eenheden op circa 20 ha <ul style="list-style-type: none"> - max. 25 stuks detailhandel en horeca - 1 kleine reparatiewerf - 3,5 km trekschuitroute en 8,5 km fietsroutes - 1700 parkeerplaatsen <ul style="list-style-type: none"> - 26 ha extra natuur
8.	Initiatieven uit de streek (agrarische en niet- agrarische platelandsontwikkeling)	50 initiatieven

9.	Woningen voor permanente bewoning ofwel recreatief gebruik Cavelot (zie ook Wonen, nr. 1d)	250 eenheden op circa 15 ha
----	--	-----------------------------

Operationele doelen met betrekking tot Bijzonder Wonen

	Operationeel doel	Kwantificering
1.	<p>Voldoen aan de vraag naar bijzonder wonen binnen de planologische ruimte:</p> <p>a. bouwen van landgoederen nieuwe stijl</p> <p>b. landbouwbedrijfsgebouwen; permanente wooneenheden in historische bedrijven</p> <p>c. woningen voor permanente bewoning ofwel recreatief gebruik Sluis aan Zee</p> <p>d. woningen voor permanente bewoning ofwel recreatief gebruik Cavelot</p>	<ul style="list-style-type: none"> - 20 landgoederen nieuwe stijl: 30 ha + 90 ha publieke recreatienatuur - 25 woningen - zie recreatie nr. 7c - zie recreatie nr. 9

Operationele doelen met betrekking tot Landbouw

	Operationeel doel	Kwantificering
1.	<p>Herinrichten landbouwgebied, aanpassing landbouwkundige structuur door:</p> <p>a. kavelruil over 20.000 ha van het gebied en daarin kavelruil uitvoeren over 5.000 ha, erin resulterend dat hoofdbedrijfsbedrijven maximaal 4 kavels hebben</p> <p>b. bedrijfsvergroting via de ruilgrondbank</p> <p>c. verplaatsen van bedrijven</p> <p>d. aansluitend op de nieuwe verkaveling de ontsluiting verbeteren</p>	<ul style="list-style-type: none"> - 5.000 ha ruilingen - 30 bedrijven ca 300 ha - 7 bedrijven verplaatsen - 5 km verdichtingswegen
2.	<p>Betere beschikbaarheid van zoetwater door:</p> <p>a. voor 200 ha door de aanleg van waterbassins</p> <p>b. profiteren van de algemene maatregelen tegen verdroging</p> <p>c. de "bedrijfswaterwijzer" voor slim watergebruik, inclusief hergebruik van verzameld water</p>	<ul style="list-style-type: none"> - 15 bassins - 500 ha verdrogings-bestrijding, zie Water nr. 4 - 50 bedrijven "bedrijfswaterwijzer" - uitvoeringsmaatregelen op 50 bedrijven
3.	Ondersteuning van de diversificatie van de productie, het behalen van meer toegevoegde waarde o.a. door vermarkting van producten: marktonderzoek en concrete projectvoorstellen	2 marktverkenningen
4.	Toename biologische landbouw tot 10 % van het landbouwareaal	2000 ha biologische landbouw
5.	<p>Ondersteuning van verbrede landbouw door:</p> <p>a. op agrotourisme gerichte cursussen</p> <p>b. meer agrarisch natuur- en landschapsbeheer door maatwerk in de regelingen (zie ook Landschap en cultuurhistorie nr. 12) en door cursussen</p> <p>c. op 50 agrarische bedrijven wordt gebruikgemaakt van de NED-regeling voor de vestiging van een neventak</p> <p>d. duurzame energie: mestvergistingsinstallaties en zonnecollectoren</p> <p>e. innovatieve combinaties akkerranden en (wandel)paden</p>	<ul style="list-style-type: none"> - 2 cursusclusters - 50 mandagen inzet expertise - 2 cursusclusters - 50 nevenbedrijven - 2 installaties - 5.000 m² zonnecollectoren - 25 km agrarisch randenbeheer

6.	Bevorderen dat ondernemers periodiek een bedrijfsontwikkelingsvisie opstellen	- 1 plan van aanpak voor 500 ondernemersplannen
7.	Toename areaal toegankelijkheid van 3000 ha landbouwgebied	- ca. 100 km paden ruimtebeslag (circa 30 ha)
8.	Initiatieven uit de streek (agrarische en niet- agrarische platelandsontwikkeling)	zie recreatie nr. 8

Operationele doelen met betrekking tot Overige bedrijvigheid

	Operationeel doel	Kwantificering
1.	Uitbreiding van bedrijventerreinen met ca. 50 ha netto uitgeefbaar terrein	- 83 ha uitbreiding (waarvan 25 ha landschappelijke inpassing, 8 ha infrastructuur)
2.	Verbeteren bestaande bedrijventerreinen: a. revitalisering door toepassing van parkmanagement b. specialisatie/labelling c. glasvezelkabel op terreinen te Breskens (Deltahoek), Oostburg (Stampershoeck) en op de Vlasschaard d. landschappelijke inpassing bestaande terreinen	- 1 terrein (Vlasschaard in Eede) - 2 terreinen (Technopark Schoondijke en de Vlasschaard) - 3 terreinen (Deltahoek in Breskens, Stampershoeck in Oostburg en de Vlasschaard in Eede) - zie landschap en cultuurhistorie nr. 8
3.	Verbeteren bereikbaarheid en ontsluiting van de Vlasschaard	betere ontsluiting 1 terrein
4.	Vestiging van 40 Nieuwe Economische Draggers in voormalige agrarische bedrijfsgebouwen in de regio	40 NED's
5.	Opzetten windmolenpark	5 molens van minstens 2 MW

Operationele doelen met betrekking tot Infrastructuur

	Operationeel doel	Kwantificering
1.	Aanpassing van de kustweg met als doel het ontlasten van doorgaand verkeer	10 aanpassingen
2.	Parkeren (auto) verbeteren met onthaalparkings	parkings op 6 plekken
3.	Bevorderen mobiliteit anders dan met de auto: a. aanleggen strandslagen voorzien van fietspaden b. voorzieningen op onthaalparkings op het gebied van mobiliteit, fietsenstalling, fietsverhuur, douches etc c. Kusttram: haalbaarheidsonderzoek en zo mogelijk verbinding realiseren	- 15 km nieuwe weg - 17,8 km fietspaden - 20 stuks - 1 onderzoek - 25 km tramweg etc.

Operationele doelen met betrekking tot Natuur

	Operationeel doel	Kwantificering
1.	Verwezenlijken nieuwe natuur: verwerving, inpassing en inrichting van nieuwe natuur binnen de EHS en het door NCW gefinancierde terrein	- 755 ha nieuwe natuur EHS - 160 ha door NCW gefinancierd terrein
2.	Beheersgebied over circa 580 ha aan te vragen door de grondgebruiker, veelal agrariërs	zie landschap en cultuurhistorie nr. 5

3.	Natte ecologische verbindingzones, natuurvriendelijke oevers: a. bredere watergangen: langs de Killa R (6 km) het verbrede krekenselsel (8 km, op het Oudtland van Groede) gem. 30 m breed b. 90 km (45 ha) natuurvriendelijke oevers	a. zie landschap en cultuurhistorie nr. 5 b. zie water nr. 5
4.	Robuuste verbinding (o.a. Passageule) begrenzen en de aanleg van de natuur realiseren	- aanpassen Natuurgebiedsplan Zeeland - 300 ha natuur aanleggen
5.	Opwaarderen kwaliteit van de als droge ecologische verbindingen fungerende binnendijken en (ecologisch beheerde), wegbermen en overhoeken	Te beplanten dijken en wegen, zie landschap en cultuurhistorie nr. 5
6.	Afname verdroging van de bestaande natuur (de nieuwe natuur voldoet per definitie aan de eisen van het voor het betreffende gebied geldende natuurdoeltype)	Over 200 ha natuurgebied (naast de 185 ha genoemd onder water nr. 3)
7.	Vermesting en verontreiniging terugdringen tot een verwaarloosbaar niveau	Naast water nr. 4, maatregelen over 100 ha natuurgebied (isolering met name)
8.	Aanvullende maatregelen treffen in het kader van de soortenbeschermingsplannen voor boomkikker en kamsalamander	10 ha
	<i>NB Benodigd areaal genoemd onder 5 en 8 maakt deel uit van landschap en cultuurhistorie nr. 5.</i>	

TOELICHTING OP HET INDICATIEF INVESTERINGSNIVEAU VAN HET GEBIEDSPAN NATUURLIJK VITAAL

Algemene kanttekeningen

De kostenbedragen in deze toelichting op het indicatief investeringsniveau en de toerekeningsbedragen die zijn genoemd bij de verschillende instanties zijn slechts bedoeld als rekeneenheden.

Partijen kunnen hierop financieel niet worden aangesproken.

Er ontstaan dus geen aanspraken op overheidsbijdragen en evenmin kunnen particulieren eraan worden gehouden de geraamde investeringen te doen.

De toerekening van bedragen aan een bepaalde regeling of instantie is eveneens indicatief. De geraamde investeringen kunnen worden gefinancierd uit andere bronnen dan in dit schema zijn aangegeven. De genoemde kostendragers kunnen onderling worden uitgewisseld en er kan sprake zijn van toekomstige nieuwe kostendragers.

Toetsing aan eisen Landinrichting en SGB

De regelingen voor Landinrichting en SGB bevatten criteria waaraan moet worden voldaan om in aanmerking te komen voor subsidiëring. Voor alle investeringen die voldoen aan deze criteria kan subsidie worden aangevraagd vanuit Landinrichting of SGB. Dit geldt nadrukkelijk ook voor investeringen die in dit overzicht deels of geheel aan andere kostendragers zijn toebedeeld.

Indicatieve kostendragers

Onder de kolom LNV LI wordt tot uitdrukking gebracht de kosten deels of geheel vanuit landinrichting worden betaald.

Onder de kolom LNV Loket SGB of nationaal landschap zijn begrepen: rijksbijdragen in het kader van de Subsidieregeling Gebiedsgericht Beleid en het Nationaal Landschap West Zeeuwsch-Vlaanderen, de regeling voor bedrijfsverplaatsing RBB, agrarisch natuurbeheer en subsidie voor specifieke soortenbescherming.

Onder de kolom overige overheden wordt naast bijdragen van provincie, waterschap en gemeente ook gedacht aan Europese subsidies of subsidies van andere ministeries dan LNV en RWS/V&W.

Werkelijke kosten

Concrete afspraken over kostendragers en kostenverdeling worden gemaakt bij elk onderdeel van de komende reeks van uitvoeringsprogramma's en -modules voor West Zeeuwsch-Vlaanderen.

De uitvoeringsprogramma's en -modules zullen de inspraak doorlopen zoals wettelijk is voorgeschreven en daarna op voorstel van de Gebiedscommissie worden vastgesteld door Gedeputeerde Staten.

Samenvatting begrotingsposten Gebiedsplan West Zeeuwsch-Vlaanderen

Indicatief investeringsniveau

Functies:		Totaalbedrag in €
Landschap en cultuurhistorie	7%	102.968.190
Water	1%	11.168.800
Kustverdediging	22%	343.043.550
Recreatie en Toerisme (incl. Sluis aan Zee)	45%	696.836.820
Bijzonder Wonen	3%	40.442.460
Landbouw	3%	53.519.662
Overige bedrijvigheid	12%	183.934.000
Infrastructuur	3%	50.739.016
Natuur	4%	55.589.600
Totaal	100%	1.538.242.098

Indicatieve kostendragers

		Totaalbedrag in €
LNV loket	7%	108.773.974
- Landinrichting	4%	65.003.880
- SGB en Nat. Landschap	3%	43.770.094
Rijkswaterstaat	21%	313.660.750
Particulieren	59%	910.786.322
Overige overheden en EU subsidies	13%	205.021.054
Totaal	100%	1.538.242.098

Toelichting op het indicatief investeringsniveau Gebiedsplan West Zeeuwsch-Vlaanderen

Dit document geeft de onderbouwing van de voorlopige hoeveelheden, normbedragen en totaalbedragen, die vermeld staan in de (concept)versie van het Indicatief Investeringsniveau bij het Gebiedsplan West Zeeuwsch-Vlaanderen. Daar waar met norm- of referentiebedragen is gerekend, zijn deze geïndexeerd met 3% voor prijspeil 01-01-2003. Voorts is rekening gehouden met een BTW % van 19% (Voor normbedragen uit het uitvoeringsplan Proeftuin, MER Sluis aan Zee, onderhoudskosten van het Waterschap, bedragen van de werkgroep Landbouw, subsidie regelingen biologische landbouw en programmabeheer, bedragen van de gemeente Sluis en de Kamer van Koophandel en Gekleurde kust is aangenomen dat deze reeds incl. BTW zijn).

1. Landschap en Cultuurhistorie:

- 1a Het maken van 1 Cultuurhistorische waardenkaart voor West Zeeuwsch-Vlaanderen waarbij uitgegaan is van een aanname van € 23.800 per stuk. Kostenverdeling 50% SGB, 50% overige overheden.
- 1b 5 x actualiseren van 1 Cultuurhistorische waardenkaart voor West Zeeuwsch-Vlaanderen, waarbij uitgegaan is van een aanname van € 23.800 per actualisering. Kostenverdeling 50% SGB, 50% overige overheden.
- 2 1 plan van aanpak, waarbij uitgegaan is van een aanname van € 23.800
Kostenverdeling 50% SGB, 50% overige overheden.
- 2a Ontsluiten en zichtbaar maken van 36 forten en schansen. Hierbij is uitgegaan van een aanname van € 23.800 per fort of schans. Kostenverdeling 50% SGB, 50% overige overheden.
- 2b Herstel van circa 4 km (80 ha) aan wallen Aardenburg. Hierbij is uitgegaan van een referentiebedrag van € 85.000 per ha uit het Uitvoeringsplan Proeftuin. Dit bedrag betreft herprofilering van een ha wal of dijk incl. grondverzet. Kostenverdeling 50% SGB, 50% overige overheden.
- 2c 1 plan van aanpak, waarbij uitgegaan is van een aanname van € 23.800.
Kostenverdeling 50% SGB, 50% overige overheden.
- 2d Completeren van 15 cultuurhistorische elementen. Hierbij is uitgegaan van een aanname van € 5.950 per stuk. Dit normbedrag betreft het planten van een boom of de aanleg van een markeringsplaque. Kostenverdeling 50% SGB, 50% overige overheden.
- 3 Aankoop en inrichting van 300 ha duinstruweel/recreatienatuur. Aankoop wordt volledig gefinancierd door LNV vanuit Landinrichting. Basisinrichting door LNV (normbedrag van € 6800 p/ha) wordt aangevuld met bijdrage particulieren. In de inrichtingskosten recreatienatuur zit deze bijdrage rood voor groen van € 34.000 per ha ruimtebeslag voor verblijfsrecreatie en € 600 per nieuwe hotelkamer in het buitengebied. Het ruimtebeslag verblijfsrecreatie bedraagt in totaal 180 ha. 25 ha van dit ruimtebeslag realiseert recreatienatuur op eigen terrein. 165 ha uitbreiding en de uitbreiding van hotelaccommodaties dragen bij aan de 300 ha duinstruweel/ recreatienatuur tot een bedrag van $165 \times € 34.000$ is $€ 5.610.000 + 180 \times € 600 = € 5.718.000$. De bijdrage voor hotelaccommodaties is gebaseerd op het profijt dat is te verwachten voor de verblijfsrecreant. Uitgaande van een hotel op 5200 m² met 60 kamers met 2,13 bedden per kamer volgt dat er 123 verblijfsrecreanten per halve hectare kunnen overnachten. Uitgaande van gemiddeld 3,7 personen per eenheid bij 16,5 eenheden per halve hectare op een kampeerterrein volgt dat bij campings 61 verblijfsrecreanten profijt hebben bij de recreatienatuur. Per halve ha uitbreiding wordt € 17.000 bijdrage rood voor groen van de kampeerb企业n gevraagd; dit is € 278,69 per recreant. Door deze factor ook toe te passen op uitbreiding van hotelaccommodaties in het buitengebied volgt dat per halve hectare € 35.672 bijdrage wordt gevraagd; dit is afgerond op € 600.
- 4a Accentueren van 110 km geulengebied. Hierbij is gerekend met een referentiebedrag van € 70.000 ($€ 14.000 \times 5$) per km uit het Uitvoeringsplan Proeftuin. Dit bedrag betreft de inrichting van een zone van 50 m breed (en 200 m lang) met oa akkerrand, kruidenrijkgrasland, struweel, recreatie- en landschapselementen en natuurvriendelijke oever. Kostenverdeling 50% SGB / Nationaal Landschap 50% Overige overheden
- 4b Instellen van 1 toetsingskader landschap (incl. minimaal 18 toetsingen per jaar). Hiervoor is een aanname gehanteerd van € 53.550 per stuk. Voor dit bedrag dient als referentie het maken c.q. herzien van een bestemmingsplan. Kostenverdeling 100% overige overheden.

- 5aa Beplanten van 30 km wegen. Hiervoor is uitgegaan van een normbedrag (SEP, 1-2-2003) van € 1.103 per km. Dit normbedrag betreft het graven van een plantgat, uitzetten op 10 m, aanplant van bomen om de 10 m in een plantgat van 70x70 cm en plantmateriaal met boommaat 12-14 cm (excl. levering). Kostenverdeling 50 % SGB / Nationaal Landschap en 50% Overige overheden.
- 5ab Beplanten van 110 km dijken. Hiervoor is uitgegaan van een normbedrag (SEP, 1-2-2003) van € 1.103 per km. Dit normbedrag betreft het graven van een plantgat, uitzetten op 10 m, aanplant van bomen om de 10 m in een plantgat van 70x70 cm en plantmateriaal met boommaat 12-14 cm (excl. levering). Kostenverdeling 50% SGB / Nationaal Landschap en 50% overige overheden
- 5ac Aanleg van 14 km (70 ha) blauwe lijnelementen. Hiervoor is een referentiebedrag van € 35.000 per ha genomen uit het Uitvoeringsplan Proeftuin. Dit bedrag betreft inrichtingskosten langs watergangen waaronder aanleg van riet, moeras, poelen, paden en hagen. Kostenverdeling 50% LI en 50% overige overheden
- 5ad Aanleg van 100 km (30 ha) groene lijnelementen. Hiervoor is een referentiebedrag van € 35.000 per ha genomen uit het Uitvoeringsplan Proeftuin. Dit bedrag betreft inrichtingskosten waaronder aanleg van o.a. paden en hagen. Kostenverdeling 50% SGB / Nationaal Landschap en 50% overige overheden
- 5ae Aanleg en inrichting 1 groen ontmoetingspunt op 10 ha. Hiervoor is een referentiebedrag van € 18.000 per ha genomen uit het Uitvoeringsplan Proeftuin. Dit bedrag betreft de inrichtingskosten met o.a. poelen, hagen en wandelpaden.
- 5b 580 ha agrarisch natuur- en landschapsbeheer. Hiervoor zijn de inrichtings en beheersbijdragen voor een beheerspakket Bont Weiland uit de subsidieregeling agrarisch natuurbeheer mei 2001 gehanteerd van € 7314 p ha en € 1166 p ha p jaar (prijsspeil 1-1-2003). De beheersbijdrage is met 15 jaar vermenigvuldigd. Kostenverdeling 100% LNV SGB / Nationaal Landschap
- 6a Herstel van 4 ha afgegraven dijken. Hiervoor is het referentiebedrag van € 85.000 per ha uit het Uitvoeringsplan Proeftuin gebruikt. Dit bedrag betreft herprofilering van een ha wal of dijk incl grondverzet. Kostenverdeling 100% SGB / Nationaal Landschap.
- 6b Herstel van 80 kleine landschapselementen. Hierbij is uitgegaan van een aanname van € 5.950 per stuk. Deze aanname betreft het planten van een boom of de aanleg van een markeringsplaquette. Kostenverdeling 100% SGB / Nationaal Landschap I.
- 7 Herstel van 22 km grensoverschrijdende kreek. Hiervoor is een referentiebedrag van € 35.000 per ha genomen uit het Uitvoeringsplan Proeftuin. Dit bedrag betreft inrichtingskosten langs watergangen waaronder aanleg van riet, moeras, poelen, paden en hagen. Kostenverdeling 100% LNV overig.
- 8a Inpassing van 30 ha verdeeld over 20 recreatiebedrijven. Hiervoor is als referentie een bedrag van € 3.000 per ha uit het Uitvoeringsplan Proeftuin overgenomen. Dit bedrag betreft aanleg struweel of hakhout. Kostenverdeling 70% SGB / Nationaal Landschap, 30% particulier.
- 8b Inpassing 70 ha (0.2 ha per bedrijf, Brochure Erfbeplantingen) verdeeld over 350 agrarische bedrijven. Hiervoor is een referentiebedrag van € 3.000 per ha uit het Uitvoeringsplan Proeftuin overgenomen. Dit bedrag betreft aanleg struweel of hakhout. Kostenverdeling 70% SGB / Nationaal Landschap, 30% particulier.
- 8c Inpassing van 8 ha verdeeld over 4 bedrijventerreinen. Hiervoor is als referentie een bedrag van € 3.000 per ha uit het Uitvoeringsplan Proeftuin overgenomen. Dit bedrag betreft aanleg struweel of hakhout. Kostenverdeling 50% SGB, 50% particulier.
- 9a Aanleg van 20 km natuurvriendelijke oevers en herstel oorspronkelijke afwatering over 20 km aan oevers. Hierbij is gerekend met een referentiebedrag van € 70.000 (€ 14.000 x 5) per km uit het Uitvoeringsplan Proeftuin. Dit bedrag betreft de inrichting van een zone van 50 m breed (en 200 m lang) met oa akkerrand, kruidenrijkgrasland, struweel, recreatie- en landschapselementen en natuurvriendelijke oever. Kostenverdeling 100% LI
- 9b Verplaatsen 1 gemaal bij Cadzand-Bad. Er is gebruik gemaakt van een aanname van het Waterschap Zeeuws Vlaanderen van € 18.385.500 per stuk (prijsspeil 1-1-2003). Kostenverdeling 50% RWS, 50% overige overheden.
- 9c Plaatsen 1 spuisluis/gemaal bij de Verdrongen Zwarte Polder. Er is gebruik gemaakt van een aanname van het Waterschap Zeeuws Vlaanderen van € 18.385.500 per stuk (prijsspeil 1-1-2003). Kostenverdeling 50% LNV, 50% overige overheden.
- 10a Aanleg van wandelpaden 125 ha (100km). Hiervoor is een referentiebedrag van € 83.000 per ha overgenomen uit het Uitvoeringsplan Proeftuin. Dit bedrag betreft de aanleg van een schelpenpad.

Kostenverdeling 50% SGB / Nationaal Landschap, 50% overige overheden.

- 10b Inrichting van 17 km kanoroute. Hiervoor is een normbedrag (SEP, 1-2-2003) gehanteerd van € 1.470 per km. Dit normbedrag betreft 8 routeborden, 20 picknickplaatsen en 20 overdraagplaatsen. Kostenverdeling 50% LI, 50% overige overheden.
- 10c Aanleg van 40 visstekken; Hiervoor is uitgegaan van een normbedrag (SEP, 1-2-2003) van € 612 per stuk. Dit normbedrag betreft 1 afvalbak en 1 picknickset per visstek. Kostenverdeling 50% LI, 50% overige overheden.

2. Water:

- 1 Probleemvrij maken 400 ha probleemgebied. Als uitgangspunt is hiervoor alleen een normbedrag van € 8.580 per ha als aanneme genomen voor inrichting (SEP, prijspeil 1-1-2003). Eigendom en beheer blijft bij particuliere grondbezitters. Kostenverdeling 50% LI en 50% Overige overheden. Bedragen kunnen nog veranderen als nadere financiële invulling wordt gegeven aan maatregelen uit de watersysteemanalyse.
- 2a 90 km verbindingzones (45 ha). Hierbij is gebruik gemaakt van normbedragen aankoop en inrichting per ha van resp. € 38.080 en € 8580 (SEP, prijspeil 1-1-2003). Dit bedrag betreft de verwerving, inpassing en inrichting. Kostenverdeling Inrichting 100% LI en 50% LI en 50% Overige overheden voor wat betreft grondaankoop.
- 2b 90 km Natuurvriendelijke oevers in combinatie met kwaliteitsbaggeren. Hiervoor is op basis van onderhoudsgegevens van het Waterschap gerekend met een referentiebedrag van € 1200 per km voor 15 jaar (2x1200x90). Dit bedrag betreft een normale sloot, bovenbreedte maximaal 10 meter, waterhoudend en ca. 0.50 m diep, jaarlijks maaien met klepelmaaier, maaisel niet afvoeren, 1x per 8 jaar baggeren met normale graafmachine, bagger wordt op de kant gelegd en niet afgevoerd. Kostenverdeling 100% overige overheden.
- 3 Bestrijding van verdroging over 185 ha (185 ha verdeelt over 8 natuurgebieden). Hiervoor is een normbedrag van € 4.450 per ha (SEP, 1-1-2003) gekozen. Dit bedrag betreft inrichtingskosten waaronder verleggen waterloop, saneringsplan dammen en aanleg van stuwen en/of pompen. Kostenverdeling 50%LI, 50% overige overheden.
- 4a Aanpak waterbeheer aanleg van 25 stuwen en/of pompen. Hiervoor is een normbedrag (SEP, 1-2-2003) van € 30.642 per stuk gehanteerd. Kostenverdeling 50%LI, 50% overige overheden.
- 4ba Aanleg van 15 km open waterloop. Hierbij is gerekend met een aanneme van € 95.200 per km op basis van gegevens van het Waterschap Zeeuws Vlaanderen. Kostenverdeling 50%LI, 50% overige overheden.
- 4bc Aanleg van 5 km grote rioolbuizen. Hierbij is gerekend met een aanneme van € 95.200 per km op basis van gegevens van het Waterschap Zeeuws Vlaanderen. Kostenverdeling 50%LI, 50% overige overheden.
- 4ca Oplossen van 50 knelpunten. Hiervoor is gerekend met een aanneme van € 35.700 per stuk. Dit bedrag is gebaseerd op gegevens van het Waterschap Zeeuws Vlaanderen. Kostenverdeling 50%LI, 50% overige overheden.
- 4cb 1 saneringsplan dammen per kavelruilgebied verdeeld over 6 kavelruilgebieden. Hiervoor is uitgegaan van een aanneme van € 23.800 per stuk (1x6x23.800). Kostenverdeling 50% LI, 50% overige overheden.

3. Kustverdediging:

- 1a Aanleg van 268 ha duinen. Het totaalbedrag van € 257.500.000 (prijspeil 1-1-2003) is gedeeltelijk overgenomen uit de begroting van de Gekleurde Kust en staat onder veiligheid robuuste kustverdediging als totaalbedrag van € 265.000.000. Kostenverdeling 100% RWS.
- 1b Aanleg 10,3 km (60 ha) dijken. Er is gerekend met een aanneme van € 1.500.000 p km. Kostenverdeling 100% RWS. Het totaalbedrag is afgetrokken van het totaalbedrag van € 265.000.000. Bedragen zijn geïndexeerd voor prijspeil 1-1-2003
- 2 Instellen 1 toetsingskader Robuuste kust. Hiervoor is een aanneme gehanteerd van € 53.550 per stuk. Dit bedrag is gerefereerd aan het maken c.q. herzien van een bestemmingsplan. Kostenverdeling 100% overige overheden.